ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
Економіко-гуманітарний факультет
(повне найменування інституту, назва факультету)
Кафедра управління і фінансово-економічної безпеки
(повна назва кафедри)

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
Попова О.Ю.
(підпис)(прізвище та ініціали)
“____”_____2024 року

Випускна кваліфікаційна робота

Магістр
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Облік та аналіз фінансових результатів підприємства»

Виконала: студентка 2 курсу, групи ОІПм-23
спеціальності 071 Облік і оподаткування
освітньої програми Облік і оподаткування
(підпис)

Керівник: к.е.н.,доцент кафедри управління і фінансово-економічної безпеки Панченко Ганна Степанівна
(підпис)

Рецензент: к.е.н., лоцент кафедри економіки підприємства Табачкова Наталія Анатоліївна
(підпис)

Засвідчую, що у цій кваліфікаційній роботі немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань.

Студент _____
(підпис)

Дрогобич – 2024 р.

Факультет **економіко-гуманітарний**
Кафедра **управління і фінансово-економічної безпеки**
Освітній ступінь **магістр**
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Овітня програма Облік і оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Завідувач кафедри
_____ /Попова О.Ю./
"____"_____2024 року

ЗАВДАННЯ
НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ
Наддал Валерії Олегівни

(прізвище, ім'я , по батькові)

1. Тема роботи «Облік та аналіз фінансових результатів підприємства»
керівник роботи Панченко Ганна Степанівна, к.е.н. доцент кафедри УФЕБ
(прізвище, ім'я , по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом по університету від «20» 09 2024 р. №450
2. Строк подання студентом роботи_____
3. Вихідні дані до роботи фінансові показники діяльності ТОВ «Межівське»
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) теоретичні аспекти організації обліку та аналізу фінансових результатів підприємства, економічне обґрунтування сутності фінансових результатів діяльності підприємства, методологічні підходи до визнання та класифікацій доходів, витрат, фінансових результатів підприємства, облік та аналіз фінансових результатів на підприємстві ТОВ «Межівське», методологія обліку фінансових результатів ТОВ «Межівське», аналіз фінансового стану та фінансових результатів ТОВ «Межівське», шляхи удосконалення обліку та аналізу фінансових результатів на підприємстві ТОВ «Межівське», розробка рекомендацій покращення фінансових результатів підприємства ТОВ «Межівське».
5. Перелік графічного матеріалу (з точною вказівкою обов'язкових креслень): Класифікація витрат. Нрямки діяльності ТОВ «Межівське». Фінансові результати діяльності ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р.р. Динаміка фінансових показників ТОВ «Межівське» за 2020-2023 роки, тис. грн. Структурний аналіз витрат ТОВ «Межівське» , тис. грн. Структура операційних витрат ТОВ «Межівське» за 2023 р. Порівняльний аналіз структури капіталу ТОВ «Межівське за 2020-2023 рр., Аналіз показників ліквідності ТОВ «Межівське. Динаміка показників ліквідності підприємства ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р.р. Показники оцінки рівня рентабельності ТОВ «Межівське». Динаміка показників рентабельності підприємства ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р.р. Факторb впливу чистого прибутку та доходів на рівень рентабельності діяльності ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р.р. Порівняльний аналіз фінансових результатів підприємств. Динаміка зміни собівартості підприємств за 2020-2023 р.р. Динаміка зміни доходів підприємств за 2020-2023 р.р. Динаміка зміни прибутку підприємств за 2020-2023 р.р., Економіко-математична модель оптимізації структури посівних площ в господарстві.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Панченко Г.С.	10.09.2024	23.09.2024
Розділ 1	Панченко Г.С.	10.09.2024	23.09.2024
Розділ 2	Панченко Г.С.	08.10.2024	8.10.2024
Розділ 3	Панченко Г.С.	04.11.2024	04.11.2024
Висновки	Панченко Г.С.	25.11.2024	25.11.2024

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	30.09.2024	виконано
1	Теоретичні аспекти організації обліку та аналізу фінансових результатів підприємства,	15.10.2024	виконано
2	Облік та аналіз фінансових результатів на підприємстві ТОВ «Межівське», методологія обліку фінансових результатів ТОВ «Межівське»	25.10.2024	виконано
3	Шляхи удосконалення обліку та аналізу фінансових результатів на підприємстві ТОВ «Межівське»	25.11.2024	виконано
4	Висновки	30.11.2024	виконано
5	Оформлення випускної кваліфікаційної роботи	15.12.2024	виконано

Студент ___ **Наддал В.О.**
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи **Панченко Г.С.**
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Наддал В. О., Облік та аналіз фінансових результатів підприємства/ Випускна кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 071 Облік і оподаткування. – ДВНЗ ДонНТУ, Дрогобич, 2024.

В роботі досліджено економічна сутність фінансових результатів, а також розглянуто питання сутності, визнання та класифікації доходів і витрат. Проведено огляд нормативно-правового регулювання обліку фінансових результатів. Виконано аналіз основних показників діяльності підприємства та його фінансового стану. Запропоновано шляхи вдосконалення процесів обліку й аналізу фінансових результатів підприємства.

Ключові слова: облік, аналіз, фінансові результати, доходи, витрати, звітність, прибуток, збиток.

Список публікацій здобувача

1. Наддал В.О., Лизунова О. М. Виявлення можливостей та загроз діяльності ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «РОШЕН». Сучасні тенденції розвитку економіки та обліку: наукові горизонти. Всеукраїнська науково-практична конференція 21 березня 2024 року: Збірник тез доповідей. – Луцьк: ДВНЗ «ДонНТУ», 2024, с. 105-107.

2. Наддал В., Ворона Т., Панченко Г.С. Облік і аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. III Міжнародна науково-практична конференція SCIENCE AND TECHNOLOGY: CHALLENGES, PROSPECTS AND INNOVATIONS, 1-3 листопада, Осака, Японія, 2024, с.603-607.

3. Ворона Т., Наддал В, Панченко Г.С. Стратегічний облік і аналіз конкурентоспроможності фермерського господарства «Вікторія – 2020» на ринку сільськогосподарської галузі в умовах сталого розвитку. III Міжнародна науково-практична конференція SCIENTIFIC RESEARCH: MODERN CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS, 21-23 жовтня, Мюнхен, Німеччина, 2024, с.452-457.

ANNOTATION

Naddal V. Accounting and analysis of the company's financial results/ Final qualification work for the educational degree "Master" in speciality 071 Accounting and Taxation - SHEI DonNTU, Drohobych, 2024.

The work examines the economic essence of financial results, considers the issue of essence, recognition and classification of income and expenses. An overview of the regulatory and legal regulation of accounting of financial results was conducted. The analysis of the main indicators of the enterprise's activity and its financial condition was performed. Ways to improve the processes of accounting and analysis of report the company's financial results are proposed.

Keywords: accounting, analysis, financial results, income, expenses, reporting, profit, loss.

List of publications of the applicant

1. Naddal V., Lizunova O. Identification of opportunities and threats to the activities of PJSC «Kyiv Confectionery Factory «ROSHEN». Modern trends in the development of economics and accounting: scientific horizons. All-Ukrainian scientific and practical conference March 21, 2024: Collection of abstracts. – Lutsk: SHEY DonNTU, 2024, p.15-107.
2. Naddal V., Vorona T., Panchenko H. Accounting and analysis of the financial results of the company's activities. III International Scientific and Practical Conference SCIENCE AND TECHNOLOGY: CHALLENGES, PROSPECTS AND INNOVATIONS, 1-3 November, Osaka, Japan, 2024, p. 603-607.
3. Vorona T., Naddal V., Panchenko H. Strategic accounting and analysisof the competitiveness of the «Victoria - 2020» farm in the agricultural market under conditions of sustainable development. III International Scientific and Practical Conference SCIENTIFIC RESEARCH: MODERN CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS, 21-23 October, Munich, Germany, 2024, p. 452-457.

ЗМІСТ

ВСТУП……..7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА……....10
1.1 Економічне обґрунтування сутності фінансових результатів діяльності підприємства……..…10
1.2 Методичні підходи до визнання та класифікацій доходів, витрат, фінансових результатів підприємства……..…16
1.3 Нормативно-правове регулювання обліку та аналізу фінансових результатів……..30
Висновки до розділу 1……..…….34
РОЗДІЛ 2 ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «МЕЖІВСЬКЕ»…….37
2.1.Організаційна характеристика підприємства ТОВ «Межівське».....37
2.2. Методологія обліку фінансових результатів ТОВ «Межівське» ……...40
2.3 Аналіз фінансового стану та фінансових результатів ТОВ «Межівське»….....46
Висновки до розділу 2…….…..64
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «МЕЖІВСЬКЕ»……..…..67
3.1. Шляхи удосконалення обліку фінансових результатів ТОВ «Межівське»…..67
3.2 Розробка рекомендацій щодо покращення фінансових результатів підприємства ТОВ «Межівське»……...……...72
Висновки до розділу 3……..….80
ВИСНОВКИ……...…83
СПИСКИ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….…….87
ДОДАТКИ……...…93

ВСТУП

Актуальність обраної теми у сучасних умовах має особливе значення в контексті військових дій в країні. Війна спричинила суттєві зміни в економічному середовищі, що впливає на функціонування як окремих підприємств, так і економіки в цілому. Це породжує потребу в ретельному аналізі фінансових результатів, щоб адаптувати бізнес до нових викликів і забезпечити стійкість у нестабільному середовищі.

Під час війни підприємства стикаються з ризиками, такими як скорочення ринків збуту, руйнування виробничих потужностей, зміни в логістичних ланцюгах та нестача робочої сили. Це змушує керівництво переглядати стратегії ведення бізнесу, шукати шляхи оптимізації витрат і зменшення збитків. Облік і аналіз фінансових результатів стає ключовим інструментом для оцінки ефективності антикризових заходів, а також для розробки прогнозів щодо подальшого розвитку підприємства.

Крім того, під час військових дій урядові органи можуть запроваджувати нові нормативні акти та програми підтримки бізнесу, що вимагає особливої уваги до податкового обліку та звітності. Важливим є також моніторинг змін у фінансових показниках, оскільки вони відображають вплив воєнних факторів на діяльність підприємств та їх конкурентоспроможність у нових умовах.

Таким чином, вивчення обліку та аналізу фінансових результатів підприємств в умовах війни дозволить глибше розуміти процеси управління фінансами в кризовий період, а також розробити ефективні методи підвищення фінансової стабільності та адаптації бізнесу до непередбачуваних обставин.

Мета і завдання дослідження. Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження та удосконалення процесів обліку, проведення детального аналізу фінансових результатів підприємства в умовах військового часу та розробка рекомендацій для стабілізації фінансових результатів у кризовий період.

Для досягнення мети були поставлені наступні задачі:

- розкрити економічну сутність фінансових результатів;

- розглянути методичні підходи до визнання та класифікації доходів, витрат та фінансових результатів;
- проаналізувати нормативно-правову базу, що регулює облік і аналіз фінансових результатів підприємства;
- охарактеризувати організаційну структуру підприємства ТОВ «Межівське»;
- дослідити методологію обліку фінансових результатів підприємства;
- провести аналіз фінансового стану та фінансових результатів підприємства ТОВ «Межівське»;
- проаналізувати показники прибутковості підприємства ТОВ «Межівське» та визначити основні фактори, що впливають на прибутковість;
- изначити шляхи удосконалення обліку фінансових результатів на підприємстві ТОВ «Межівське»;
- розробити рекомендації щодо покращення обліку та аналізу фінансових результатів на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку і аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.

Об’єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність ТОВ «Межівське», зокрема процес формування, обліку та аналізу фінансових результатів.

Методи досліджння. Для комплексного дослідження та вирішення поставлених задач було задіяно широкий спектр наукових методів. На теоретичному рівні, щоб глибше зрозуміти предмет дослідження це - історичний метод. Паралельно застосовано метод спостереження, щоб фіксувати сучасні тенденції та особливості, а також методи класифікації та узагальнення. Для детального аналізу фінансово-господарської діяльності використані методи індукції та дедукції, які дозволили визначити конкретні факти до загальних висновків і навпаки. Порівняльний метод допоміг виявити схожість та відмінності між різними аспектами досліджуваного явища. Отримані дані дозволили встановити причинно-наслідкові зв'язки між різними факторами та,

використовуючи абстрактно-логічний метод, сформувати пропозиції щодо вдосконалення. Результати дослідження візуалізовані за допомогою таблиць та графіків, що зробило їх більш наочними та зрозумілими.

Практичне значення дослідження. полягає у розробці конкретних пропозицій та рекомендації щодо вдосконалення обліку фінансових результатів та підвищення прибутковості ТОВ «Межівське». Впровадження пропонованих заходів може сприяти покращенню фінансової стабільності підприємства та підвищенню його конкурентоспроможності на ринку.

Наукова новизна полягає в удосконаленні підходів до обліку та аналізу фінансових результатів на основі дослідження специфіки діяльності ТОВ «Межівське».

Обсяг і структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота. складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел - 56 найменувань та 12 додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 117 сторінок, основний зміст викладено на 86 сторінках. Робота містить 9 рисунків і 12 таблиць.

При написанні випускної кваліфікаційної роботи магістра було проведено комплексне дослідження, яке базувалося на аналізі чинного законодавства України, релевантних нормативно-правових актів, наукових публікацій вітчизняних та зарубіжних авторитетів у відповідній галузі, а також актуальних даних, отриманих з мережі Інтернет та спеціалізованих періодичних видань

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічне обґрунтування сутності фінансових результатів діяльності підприємства

Кожне підприємство прагне досягти максимальної ефективності своєї діяльності. Саме фінансові результати є ключовим показником цього досягнення, демонструючи здатність компанії генерувати прибуток і забезпечувати стійкий розвиток. Глибоке розуміння сутності фінансових результатів та їхнього місця в системі бухгалтерського обліку є необхідною умовою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Поняття «фінансові результати» протягом історії економічної думки зазнавало значних трансформацій. Кожна економічна школа, від класиків до сучасних інституціоналістів, пропонувала своє бачення цього фундаментального економічного поняття.

Меркантилісти, перші системні мислителі в економіці, бачили джерело багатства нації в накопиченні золота та срібла. Для них фінансові результати були тісно пов'язані з торгівлею, а прибуток сприймався як збільшення скарбів держави. Фізіократи, натомість, вважали, що справжнє багатство створюється лише в сільському господарстві, а фінансові результати – це наслідок природної родючості землі.

Класична політекономія, представлена Адамом Смітом і Давидом Рікардо, змістила акцент на виробництво. Вони стверджували, що фінансові результати є результатом праці, а прибуток – це винагорода за підприємницьку діяльність. Марксизм, розвиваючи ідеї класиків, додав соціальний вимір до розуміння фінансових результатів. За Карлом Марксом, прибуток – це результат експлуатації робітничого класу [11].

Неокласична школа, спираючись на принципи граничної корисності, розглядала фінансові результати як результат взаємодії різних виробничих факторів: праці, капіталу та землі. Прибуток у цьому контексті сприймається як винагорода за ризик і підприємницьку діяльність.

Сучасний інституціоналізм додав до цього списку ще один важливий фактор – інституції. Соціальні норми, державні регулювання, корпоративні культури – все це впливає на формування фінансових результатів.

Таким чином, розуміння фінансових результатів пройшло довгий шлях від вузького фокусу на торгівлі та сільському господарстві до комплексного підходу, який враховує економічні, соціальні, політичні та технологічні фактори. Сучасні економісти використовують різноманітні інструменти і моделі для аналізу фінансових результатів, що дозволяє приймати більш обґрунтовані управлінські рішення.

Наразі поняття «фінансові результати» має досить широке тлумачення в економічній літературі. Сучасні науковці пропонують різні підходи до його визначення, що свідчить про багатогранність цього поняття та його важливість для оцінки ефективності діяльності підприємств.

Н.А. Іщенко вважає, що фінансовий результат підприємства — це прибуток або збиток, який визначається як різниця між загальними доходами та витратами та, якщо цей показник позитивний, він відображає додану вартість, яка слугує джерелом фінансування як для поточної діяльності, так і для подальшого розвитку підприємства, а також є основним показником ефективності його діяльності [18].

Рзаєва Т.Г. та Сереветник О.В. визначають фінансовий результат як підсумковий показник ефективності господарської діяльності підприємства, який відображає розмір отриманих або втрачених економічних вигод [42].

А.С. Лесюк розглядає фінансові результати як зростання прибутку або збитку та підвищення рівня рентабельності чи збитковості підприємства за підсумками фінансово-господарської діяльності протягом звітного періоду [23].

М. Д. Білик визначає фінансові результати як різницю між доходами та витратами або зміною власного капіталу підприємства, отриманою від

підприємницької діяльності за звітний період [2]. При цьому зміни, які відбулися в капіталі через внески або вилучення власників не враховуються.

Фірман Н. Я. та Вашків О.П. мають думку, що фінансові результати у короткостроковій перспективі в основному асоціюється з величиною отриманого прибутку або доходу, проте в довгостроковій перспективі доцільніше оцінювати фінансовий результат через зміну вартості власного капіталу або ринкової вартості підприємства [51].

М. В. Патарідзе-Вишинська вважає, що фінансовий результат полягає у прибутку та підкреслює, що для всебічного його розуміння варто враховувати такі аспекти:

1. Фінансовий результат (прибуток) є формою доходу для підприємства, що реалізує певний вид діяльності. Водночас це визначення не завжди є вичерпним, оскільки у певних випадках діяльність може й не передбачати отримання прибутку (наприклад, у політиці або благодійності).

2. Фінансовий результат (прибуток) можна визначити як вид доходу, що отримує суб'єкт господарювання, інвестуючи власний капітал з метою досягнення комерційного успіху. Поняття прибутку тісно пов'язане з категорією капіталу як виробничим ресурсом і, в середньому, відображає вартість цього функціонуючого капіталу.

3. Фінансовий результат (прибуток) не є гарантованим доходом для підприємства, яке інвестувало свій капітал у певний вид діяльності. Він виникає тільки при успішній реалізації бізнесу, виступаючи одночасно і своєрідною винагородою за ризик, пов'язаний із підприємницькою діяльністю.

4. . Фінансовий результат (прибуток) відображає не загальний дохід від господарської діяльності, а лише ту його частину, яка залишається після покриття всіх витрат, пов'язаних із цією діяльністю. Іншими словами, прибуток є залишковим показником, що показує різницю між сукупним доходом і загальними витратами, понесеними в процесі ведення бізнесу.

5. Фінансовий результат (прибуток) є вартісним показником, що виражається в грошовому еквіваленті. Така оцінка зумовлена практикою

узагальненого вартісного обліку, який охоплює ключові показники, такі як вкладений капітал, отримані доходи, понесені витрати тощо, а також відповідає чинним правилам податкового регулювання [32].

Фінансові результати сільськогосподарських підприємств розглядають як підсумковий показник економічної діяльності підприємства, який відображає різницю між доходами, отриманими від реалізації сільськогосподарської продукції та біологічних активів, і витратами на їхнє виробництво та реалізацію. До фінансових результатів належать прибутки або збитки, які виникають унаслідок основної діяльності підприємства, а також від зміни вартості біологічних активів і продукції. Цей показник є ключовим індикатором ефективності ведення аграрного бізнесу й фінансового стану підприємства.

Згідно з НП(С)БО 1, прибуток визначається як сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати, а збиток — це сума, на яку витрати перевищують відповідні доходи [39]. Відповідно до Податкового кодексу України (ПКУ), прибуток — це валові доходи, скориговані для цілей оподаткування [34].

Н.М. Бондар визначає прибуток як ту частину виручки, яка залишається після покриття всіх витрат, пов’язаних з виробничою та комерційною діяльністю підприємства [4].

Біла О.Г. трактує прибуток, як позитивний фінансовий результат діяльності підприємства, що відображає ефективність виробничого процесу та свідчить про якість і рівень виробленої продукції, а також про собівартість її виготовлення [1].

Поняття «прибуток» є одним з центральних в економіці. Однак його трактування може суттєво відрізнятися залежно від того, з якою метою проводиться аналіз.

У наукових дослідженнях виділяють два основних підходи до визначення прибутку: бухгалтерський та економічний [14].

Бухгалтерський підхід до визначення прибутку базується на даних бухгалтерського обліку і передбачає розрахунок різниці між вартістю чистих активів на кінець і початок звітного періоду. Іншими словами, прибуток за таким підходом розглядається як збільшення чистих активів підприємства за певний

період. Цей підхід дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства та проаналізувати динаміку його розвитку. Однак він має певні обмеження. По-перше, він не враховує інфляцію та зміну вартості активів. По-друге, він не дозволяє порівнювати прибуток різних підприємств, оскільки структура їхніх активів може суттєво відрізнятися. Незважаючи на ці недоліки, бухгалтерський підхід до визначення прибутку широко використовується в практиці підприємництва і є основою для складання фінансової звітності.

В українській практиці отримала визнання методологія визначення прибутку (збитку) за співвідношенням доходів та витрат. Саме цей підхід є прийнятним не тільки для визначення ефективності виробничо-фінансової діяльності підприємств, але й для цілей оподаткування прибутку підприємств.

Економічний підхід до визначення прибутку має більш глибокий зміст і базується на понятті економічних витрат. Економічні витрати включають не тільки явні витрати (наприклад, заробітна плата, сировина), але й неявні витрати (наприклад, альтернативні витрати власника капіталу). Економічний прибуток розраховується як різниця між загальним доходом підприємства і сумою всіх економічних витрат. Таким чином, економічний прибуток показує, наскільки ефективно підприємство використовує всі свої ресурси, включаючи власний капітал. Цей підхід дозволяє порівнювати ефективність різних підприємств і приймати більш обґрунтовані управлінські рішення.

Ключова відмінність між бухгалтерським та економічним підходами до визначення прибутку полягає в моменті його визнання. Бухгалтерський облік фіксує прибуток лише тоді, коли підприємство фактично отримало грошові кошти від реалізації товарів чи послуг. Тобто, бухгалтерський прибуток базується на принципі нарахування доходів у момент їхньої реалізації. Економічна теорія пропонує ширший підхід. Вона стверджує, що прибуток виникає не лише тоді, коли він перетворюється на готівку. Збільшення вартості активів підприємства, наприклад, нерухомості чи інвестицій, також можна розглядати як форму прибутку, навіть якщо ця вартість ще не реалізована шляхом продажу. Однак, доки

таке збільшення вартості не конвертовано в грошові кошти, воно не відображається в бухгалтерському обліку як прибуток.

Хоча поняття «фінансовий результат» нерозривно пов'язане з протилежними категоріями «прибутку» та «збитку», більшість наукових досліджень традиційно зосереджуються на прибутку, залишаючи поза увагою більш детальне вивчення поняття збитків.

М. В. Патарідзе-Вишинська вважає, що збиток є своєрідним антиподом прибутку, і процес його формування нічим не відрізняється від утворення позитивного фінансового результату [32]. Тобто, збиток визначається як різниця між доходами і витратами господарюючого суб'єкта, але цей результат має протилежне значення. Ткаченко Н.М. визначає збиток як результат фінансової діяльності підприємства, який виникає в ситуації, коли витрати перевищують отримані доходи [47].

Формування фінансових результатів у сільськогосподарській галузі мають ряд особливостей, що зумовлені специфікою цієї сфери. Зокрема, сільськогосподарські підприємства стикаються з високим ступенем сезонності, оскільки більшість продукції вирощується або виробляється протягом певних періодів року. Це впливає на нерівномірність отримання доходів та виникнення витрат, що ускладнює планування та аналіз фінансових результатів протягом року. Прибутковість часто залежить від успішного збору врожаю, що робить підприємства вразливими до зовнішніх факторів, таких як погода. Ризики втрати у сільському господарстві значно вищі у порівнянні з іншими галузями.

Основою діяльності сільськогосподарських підприємств є біологічні активи (рослини та тварини), які мають здатність до самовідтворення та зростання. Прибуток у такому підприємстві значною мірою залежить від вартості біологічних активів, яка змінюється внаслідок біологічних перетворень. Ця зміна вартості біологічних активів безпосередньо впливає на фінансовий результат.

У сільському господарстві виробничий цикл часто є довготривалим, наприклад, вирощування багаторічних культур або відгодівля великої рогатої худоби. Це означає, що витрати можуть виникати задовго до отримання доходів,

що вимагає особливої уваги до планування фінансових потоків та управління капіталом.

Ринки сільськогосподарської продукції часто характеризуються значними ціновими коливаннями, що також впливає на прибутковість підприємств. Ці коливання можуть бути спричинені глобальними тенденціями попиту та пропозиції, державним регулюванням, торговельною політикою та іншими зовнішніми факторами. Війна в Україні спричинила значне загострення проблеми цінових коливань на аграрну продукцію як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Це має серйозний вплив на фінансові результати сільськогосподарських підприємств, оскільки вони стикаються з одночасним зростанням витрат і непередбачуваністю цін на свою продукцію, що ускладнює планування та зменшує прибутковість.

1.2. Методичні підходи до визнання та класифікацій доходів, витрат, фінансових результатів підприємства

Методичні основи визнання та формування інформації про доходи, витрати та фінансові результати сільськогосподарського підприємства визначені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, такими як П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати» та П(С)БО 30 «Біологічні активи».

Згідно з національним стандартом, Дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена [35]. Варто зазначити, що критерії визнання доходу застосовуються індивідуально до кожної господарської операції або до групи взаємопов’язаних операцій, якщо така їх сукупність є економічно обґрунтованою.

Принцип нарахування вимагає, щоб доходи визнавалися в бухгалтерському обліку в тому періоді, до якого вони відносяться, незалежно від фактичної дати отримання грошових коштів. Іншими словами, дохід вважається отриманим тоді, коли всі умови для його визнання виконані, навіть якщо гроші ще не надійшли на рахунок підприємства.

Для того, щоб визнати дохід у бухгалтерському обліку, необхідно одночасно виконати такі умови:

- покупцеві передані ризики й вигоди, пов’язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);
- підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);
- сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;
- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов’язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені [35].

Дохід від надання послуг визнається пропорційно ступеню виконання робіт на дату балансу за умови, що можна достовірно оцінити кінцевий результат. Для визначення доходу необхідно оцінити ступінь завершеності операції. Це здійснюється шляхом:

- аналізу виконаної роботи;
- визначення частки наданих послуг на певну дату в загальному обсязі послуг, що підлягають наданню;
- оцінки частки витрат, яких зазнає підприємство при наданні послуг, у загальній прогнозованій сумі таких витрат.

При цьому витрати, здійснені на певну дату, враховуються лише ті, що відображають обсяг фактично наданих послуг на ту ж саму дату.

Якщо дохід не може бути достовірно оцінений, то він визнається в розмірі витрат, які, як очікується, будуть відшкодовані.

Доходами не визнаються такі надходження від інших осіб:

1. Податок на додану вартість, акцизи та інші податки, що підлягають перерахуванню до державних чи позабюджетних фондів.
2. Грошові надходження за договорами комісії, агентськими та іншими аналогічними угодами, які виконуються на користь комітента або принципала.
3. Попередня оплата продукції, товарів, робіт чи послуг.
4. Авансові платежі в рахунок оплати продукції, товарів або послуг.
5. Завдатки, що використовуються як застава чи для погашення позик відповідно до договору.
6. Надходження, що належать іншим сторонам.
7. Кошти, отримані в результаті первинного випуску цінних паперів.
8. Балансова вартість іноземної валюти.

Також з П(С)БО 15, операції з обміну продукцією (товарами, роботами, послугами), які є подібними за своїм призначенням та мають однакову справедливу вартість, не призводять до визнання доходу [35].

Цільове фінансування, отримане підприємством, визнається доходом не відразу, а протягом періоду, в якому підприємство здійснює витрати, пов’язані з виконанням умов цільового фінансування. Тобто, дохід визнається пропорційно виконанню цільової програми. Якщо ж існує невизначеність щодо отримання цільового фінансування або виконання умов, то воно не визнається доходом доти, доки така невизначеність не буде усунена.

Доходи (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) не підлягають коригуванню на суми сумнівної або безнадійної дебіторської заборгованості. Такі суми відображаються як витрати підприємства згідно з П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». При цьому дохід визнається у випадках, коли зобов'язання перед підприємством не потребує подальшого погашення.

При визнанні доходу від реалізації продукції, в тому числі при наданні відстрочки платежу, дохід відображається за справедливою вартістю отриманих або підлягаючих отриманню активів. Різниця між справедливою вартістю та

номінальною сумою коштів, що підлягають отриманню, внаслідок відстрочки платежу, визнається доходом у вигляді нарахованих процентів.

Згідно з національними стандартами П(С)БО 15 доходи класифікуються за кількома основними групами:

1. Дохід (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг: Це основна група доходів, яка включає надходження від основної діяльності підприємства — продажу продукції, товарів, надання послуг. До цієї групи входить валовий дохід, який згодом коригується на податки та знижки для визначення чистого доходу.
2. Інші операційні доходи: Включає доходи, що виникають в процесі операційної діяльності, але не пов'язані безпосередньо з реалізацією продукції чи послуг. Наприклад, це може бути оренда, продаж основних засобів, отримання штрафів і пені.
3. Фінансові доходи : До цієї категорії входять надходження від інвестиційної діяльності, наприклад, відсотки за депозитами, дивіденди від акцій, доходи від участі у капіталі інших підприємств.
4. Інші доходи : Включає доходи, не пов'язані з операційною або фінансовою діяльністю. Це можуть бути доходи від продажу інвестицій, реалізації необоротних активів тощо [35].

Доходи (витрати) сільськогосподарських підприємств від діяльності, пов'язаної з використанням біологічних активів, включають:

- доходи (витрати) від первісного визнання додаткових біологічних активів і сільськогосподарської продукції;
- доходи (витрати) від продажу довгострокових біологічних активів, додаткових біологічних активів та сільськогосподарської продукції;
- доходи (витрати), що виникають внаслідок зміни вартості довгострокових і поточних біологічних активів [40].

Оцінка сільськогосподарської продукції за справедливою вартістю суттєво впливає на фінансові результати. Відповідно до П(С)БО 30, доходи (витрати) від первісного визнання біологічних активів обчислюються як різниця між

справедливою вартістю отриманої продукції або додаткових біологічних активів та витратами, пов’язаними з їх виробництвом [40]. Такі доходи (витрати) включаються до складу інших операційних доходів (витрат) .

Доходи визнаються на різних етапах біологічної трансформації активів (росту, виробництва, збирання врожаю). Зазвичай доходи фіксуються тоді, коли активи досягають стадії готовності до продажу або споживанню. Однак точно визначити розмір такого доходу можливо лише в кінці звітного періоду, тому що на момент визнання неможливо врахувати всі витрати, пов’язані з біологічними трансформаціями активів. Крім того, на цей момент не завжди зрозуміло, яка частина виробленої продукції буде використана як виробничий запас, а яка – як товар для продажу. Це пов’язано з тим, що частина продукції зазвичай використовується для власних потреб підприємства. Цей аспект є надзвичайно важливим в практичній діяльності сільськогосподарських підприємств. Розмір доходу або витрат від первісного визнання, розрахований в кінці року, може суттєво відрізнятися від того, який був визначений протягом року.

Після первісного визнання біологічні активи на кожну звітну дату переоцінюються за справедливою вартістю. Зміни в справедливій вартості визнаються в Звіті про фінансові результати як прибуток або збиток. Після продажу сільськогосподарської продукції, підприємство визнає доходи від реалізації згідно П(С)БО 15, при цьому собівартість цієї продукції дорівнює балансовій вартості на дату реалізації [40].

Відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку, витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені [36].

Згідно з принципом відповідності, витрати повинні відображатися в тому ж звітному періоді, що і доходи, які вони допомогли отримати. Однак, якщо такий прямий зв'язок встановити неможливо, витрати відносяться до періоду їх виникнення.

Якщо актив забезпечує одержання економічних вигод протягом кількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості між відповідними звітними періодами [36].

Витрати визнаються негайно, якщо економічні вигоди більше не відповідають критеріям активів підприємства. Наприклад, це може бути уцінка запасів або створення резерву сумнівних боргів.

Витрати, що виникають у зв'язку з біологічними перетвореннями біологічних активів, враховуються як витрати операційної діяльності. Облік таких витрат здійснюється за окремими об'єктами (окремі види або групи біологічних активів) відповідно до П(С)БО 16 «Витрати».

Класифікація витрат за різними ознаками є важливим інструментом управлінського обліку. Вона забезпечує необхідну інформацію для калькуляції собівартості продукції, аналізу витрат та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Класифікація витрат наведена в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Класифікація витрат

Ознаки класифікації	Групи витрат
За способами включення до виробничої собівартості	- прямі матеріальні витрати; - прямі витрати на оплату праці; - інші прямі витрати; - загальновиробничі витрати.
За єдністю складу	-Одноелементні витрати -Комплексні витрати
За ефективністю	-Ефективні -Неефективні
За періодами визнання	-Витрати поточні -Майбутніх періодів -Майбутні витрати
За можливістю здійснення контролю за витратами	-Контрольовані -Неконтрольовані
Витрати за економічними елементами	-Прямі матеріальні витрати -Витрати на оплату праці -Відрахування на соціальні заходи -Амортизація -Інші операційні витрати
За видами діяльності	-Витрати звичайної діяльності (витрати операційної, фінансової, інвестиційної діяльностей) -Витрати надзвичайної діяльності

Джерело: складено на основі [16,19]

Згідно з П(С)БО 16, не всі зменшення активів або збільшення зобов'язань підприємства вважаються витратами. Зокрема, не включаються до витрат: попередня оплата товарів чи послуг, платежі за договорами комісії та агентськими угодами, погашення кредитів, а також інші операції, які не відповідають критеріям визнання витрат, встановленим стандартом. Витрати, що призводять до зменшення власного капіталу, також не включаються до складу витрат звітного періоду.

В сільськогосподарському підприємстві у процессі планування та обліку визначають собівартість реалізованої продукції та виробничу собівартість. Собівартість реалізованої продукції включає виробничу собівартість реалізованої у звітному періоді продукції (робіт, послуг), а також розподілені загальновиробничі та наднормативні виробничі витрати.

За способами включення до виробничої собівартості витрати бувають прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; загальновиробничі витрати [19].

Прямі матеріальні витрати – це вартість усіх матеріалів, які використовуються для виробництва продукції. Це можуть бути насіння, добрива, засоби захисту рослин, паливо для техніки тощо. Крім того, до прямих матеріальних витрат відносять витрати на спеціальний одяг і взуття для працівників, якщо це вимагається умовами роботи.

Прямі витрати на оплату праці – це заробітна плата всіх працівників, які безпосередньо займаються виробництвом продукції.

Інші прямі витрати – це всі інші витрати, які можна безпосередньо віднести до виробництва конкретного виду продукції. Це можуть бути витрати на оренду землі або техніки, витрати на ремонт обладнання, плата за страхування, податки та збори, пов'язані з виробництвом.

Непрямі (загальновиробничі) витрати – це витрати, які не можуть бути безпосередньо віднесені на конкретний вид продукції. Вони пов'язані з організацією виробництва в цілому і розподіляються між об'єктами планування та обліку пропорційно загальній сумі витрат, за винятком вартості насіння, кормів,

сировини, матеріалів та напівфабрикатів. Підприємства мають право обирати базу для розподілу непрямих витрат залежно від особливостей своєї діяльності. Це може бути фактичний обсяг робіт, кількість виробленої продукції, витрачений робочий час або інші параметри, які найкраще відображають специфіку виробничих процесів.

Загальновиробничі витрати поділяються на змінні та постійні. Змінні витрати прямо пропорційні обсягу виробництва та повністю включаються до виробничої собівартості, тобто, чим більше продукції випускається, тим більша сума таких витрат. Постійні витрати ж залишаються незмінними або змінюються незначно при зміні обсягу виробництва [16]. Вони включають витрати на оренду приміщень, амортизацію обладнання, страхування, постійні заробітні плати адміністративного персоналу тощо. Постійні витрати поділяються на розподілені та нерозподілені, залежно від коефіцієнта, що визначається як відношення фактичного обсягу виробництва до нормативного. Розподілені постійні загальновиробничі витрати включаються до виробничої собівартості, а нерозподілені відносяться до собівартості реалізації .

Перелік постійних і змінних витрат у сільськогосподарському виробництві є досить умовним і може змінюватися залежно від конкретної ситуації. У цій галузі часто виникають непередбачувані обставини, наприклад, затримки або відсутність поставок сировини, порушення контрактних зобов’язань щодо поставок продукції, або різкі зміни в ринковій кон’юнктурі. В умовах таких непередбачуваних ситуацій сільськогосподарські підприємства змушені шукати шляхи оптимізації витрат, часто шляхом скорочення постійних витрат. Отже, постійні витрати також можуть змінюватися залежно від обсягів виробництва та зовнішніх факторів.

Наднормативні витрати у сільськогосподарському підприємстві є важливим показником, що відображає ефективність використання ресурсів і управління виробничими процесами. Такі витрати виникають тоді, коли фактичні загальновиробничі витрати перевищують встановлені нормативи або планові показники [8]. Причинами їхнього виникнення можуть бути різні чинники,

зокрема недоцільне використання ресурсів, технологічні втрати, неефективна організація праці чи непередбачені ситуації, як зміна погодних умов. У бухгалтерському обліку наднормативні витрати не включаються до виробничої собівартості продукції. Вони відносяться до витрат звітнього періоду і безпосередньо впливають на фінансовий результат підприємства, зменшуючи прибуток.

За єдністю складу виділють одноелементні та комплексні витрати. Одноелементні витрати – це витрати, що складаються з одного елемента, тобто відносяться до одного виду ресурсів (сировина, матеріали, оплата праці). Комплексні витрати – це сукупність різних економічних елементів, які не можуть бути відокремлені один від одного без значних ускладнень обліку [16]. Типовим прикладом комплексних витрат є загальновиробничі витрати, що включають в себе різноманітні витрати, пов'язані з забезпеченням виробничого процесу.

Залежно від того, наскільки витрати сприяють виробництву, їх поділяють на ефективні та неефективні. Ефективні витрати – це ті, що передбачені технологією і необхідні для виготовлення продукції. Неефективні ж витрати – це "зайві" витрати, які виникають через помилки, збої в роботі або неефективну організацію виробництва. Наприклад, псування сировини, зайві переробки, простої обладнання – це все неефективні витрати. Виділяючи їх, підприємство може зрозуміти, де виникають втрати і як їх усунути.

За періодом визнання витрати поділяються на поточні, витрати майбутніх періодів та майбутні. Поточні витрати — це витрати, які виникають у поточному звітному періоді та безпосередньо включаються до собівартості продукції (робіт, послуг), виготовленої протягом цього періоду. Витрати майбутніх періодів — це витрати, понесені у поточному періоді, але які будуть включені до собівартості продукції (робіт, послуг) у наступних звітних періодах [19]. До таких витрат належать, наприклад, авансові платежі за оренду або передплата на періодичні видання. Майбутні витрати — це витрати, які ще не понесені у поточному періоді, але для правильного обліку собівартості продукції (робіт, послуг) повинні бути включені у витрати цього періоду в плановому розмірі. Яскравим прикладом є

нарахування на оплату відпусток. Таким чином, ці три категорії витрат відображають різні моменти виникнення витрат та їх віднесення до собівартості продукції.

Залежно від того, чи можемо ми вплинути на розмір витрат, їх поділяють на контрольовані та неконтрольовані. Контрольовані витрати – це ті, на які ми можемо вплинути своїми рішеннями та діями (наприклад, скоротити витрати на паливо, оптимізувати виробничі процеси). Неконтрольовані витрати – це витрати, на які ми вплинути не можемо, оскільки вони встановлені зовнішніми факторами [16]. До них можна включити амортизацію, сплату податків та зборів, зміну рівня цін на матеріали та інші витрати, пов’язані з інфляцією.

Класифікація витрат за економічними елементами дозволяє структурувати витрати підприємства за їхньою економічною сутністю, незалежно від того, в якому підрозділі або для якого продукту вони використовуються. Основні економічні елементи витрат: матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація основних засобів і нематеріальних активів, інші витрати .

Всі витрати підприємства можна поділити на дві основні категорії: ті, що виникають під час звичайної, повсякденної діяльності, та ті, що пов’язані з незвичайними, винятковими подіями. Витрати звичайної діяльності, в свою чергу, можна розподілити на три підгрупи: витрати, пов’язані з основною діяльністю підприємства (виробництво, продаж товарів або послуг), витрати, пов’язані з інвестиційною діяльністю (придбання активів, капітальні вкладення), та витрати, пов’язані з фінансовою діяльністю (операції з капіталом та боргами) [8]. Надзвичайні витрати – це витрати, які виникають внаслідок непередбачуваних подій, що суттєво відрізняються від звичайної діяльності підприємства. Такі події зазвичай мають екстремальний характер і не повторюються періодично (стихійні лиха, аварії на виробництві, судові рішення тощо).

Отже, у сільськогосподарських підприємствах, окрім загальних норм і правил ведення бухгалтерського обліку, є специфічні особливості формування фінансових результатів, що обумовлені вимогами П(С)БО 30 «Біологічні активи» .

Згідно з п. 19 П(С)БО 30 «Біологічні активи», до складу фінансових результатів аграрних підприємств входять:

– фінансовий результат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів;

– фінансовий результат від реалізації запасів у вигляді сільськогосподарської продукції та біологічних активів, оцінених за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на місці продажу;

– фінансовий результат від зміни справедливої вартості біологічних активів на дату складання балансу, які оцінюються за справедливою вартістю з урахуванням очікуваних витрат на місці продажу [40].

Також ПСБО 30«Біологічні активи» «передбачає визначення прибутку або збитку при вибутті довгострокових біологічних активів, які оцінюються за первісною вартістю.

Однією з особливостей обліку в сільському господарстві є визнання фінансового результату не після продажу сільськогосподарської продукції, а одразу після її надходження з виробництва. Тобто, прибуток або збиток від вирощування сільськогосподарської продукції відображається в обліку вже тоді, коли продукція готова до реалізації, навіть якщо вона ще не продана. Цей підхід відрізняється від загальноприйнятих принципів обліку в інших галузях економіки, де фінансовий результат визнається, як правило, після реалізації продукції або послуг.

Теоретично і практично обґрунтована класифікація фінансових результатів підприємств сприяє підвищенню аналітичного рівня обліку та відіграє ключову роль у підвищенні ефективності діяльності. Вона дозволяє об'єктивно формувати і відображати фінансові результати в різних аспектах у фінансовій та статистичній звітності. Це, у свою чергу, підвищує точність показників, які використовують як внутрішні, так і зовнішні керівники для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Розглянемо найпоширеніші класифікаційні ознаки фінансових результатів підприємства.

Фінансові результати підприємства класифікуються за різними джерелами їх формування, що відображається в обліку. Важливою є класифікація за джерелами формування [52], яка включає:

- прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, послуг)

Це основний фінансовий результат підприємства, що виникає внаслідок реалізації продукції, товарів або надання послуг. Такий прибуток (або збиток) визначається як різниця між доходами від продажу і витратами, які були понесені на виробництво або надання послуг. Він є основним джерелом фінансування діяльності підприємства та показує ефективність його виробничої діяльності.

- прибуток (збиток) від інших операцій, включаючи продаж активів.

До цієї категорії належать фінансові результати, що виникають не від основної діяльності підприємства, а від інших операцій, таких як продаж основних засобів, реалізація оборотних активів або доходи від фінансових операцій. Цей прибуток або збиток формується в процесі допоміжної діяльності підприємства і може мати суттєвий вплив на загальний фінансовий результат.

- балансовий прибуток (збиток). Це сукупний фінансовий результат підприємства, який включає всі джерела доходів і витрат. Балансовий прибуток або збиток відображає загальний фінансовий стан підприємства після врахування усіх доходів і витрат, як операційних, так і неопераційних. Цей показник є ключовим для оцінки загальної рентабельності підприємства.

- прибуток або збиток при вибутті довгострокових біологічних активів, які оцінюються за первісною вартістю.

Ця класифікація дозволяє підприємству більш точно аналізувати свої фінансові результати і вживати відповідних заходів для підвищення ефективності своєї діяльності.

За видами діяльності виділяють приуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Фінансові результати підприємства також класифікуються за складом елементів, що дозволяє аналізувати прибуток на різних етапах його формування [31]. Основними елементами є:

- маржинальний прибуток - це різниця між доходами від реалізації продукції або послуг і змінними витратами, пов'язаними з їх виробництвом. Маржинальний прибуток показує, наскільки ефективно підприємство покриває свої змінні витрати і є основним показником для аналізу рентабельності кожної додатково виготовленої одиниці продукції. Цей показник важливий для прийняття рішень щодо розширення виробництва або корекції ціноутворення.

- валовий прибуток - це сума, яка залишається після вирахування собівартості реалізованої продукції або наданих послуг із загальної виручки. Валовий прибуток відображає, наскільки ефективно підприємство здійснює свою основну виробничу діяльність і дозволяє оцінити, чи достатньо доходів для покриття операційних витрат і отримання прибутку. Цей показник є важливим для контролю за виробничою ефективністю та рівнем витрат.

- чистий прибуток або непокритий збиток - це прибуток, що залишається після сплати всіх податків та обов'язкових платежів. Ця сума може бути використана для виплати дивідендів власникам або реінвестована у розвиток підприємства. Якщо чистий результат є збитковим, його відносять до категорії непокритого збитку, який може негативно впливати на фінансову стабільність підприємства. Чистий прибуток є ключовим показником для оцінки загальної рентабельності та можливостей для інвестування в подальший розвиток.

За характером оподаткування фінансові результати підприємства поділяються на:

- оподатковуваний прибуток — прибуток, який підлягає оподаткуванню відповідно до чинного податкового законодавства.

- прибуток, що не підлягає оподаткуванню — це частина прибутку, яка звільняється від оподаткування або підлягає пільгам згідно із законодавчими нормами (наприклад, благодійні внески або певні види доходів, що не підлягають оподаткуванню). Таке розмежування важливе для правильного розрахунку податкових зобов’язань підприємства та планування його фінансових результатів [19].

За характером використання фінансові результати підприємства поділяються на:

- розподілений прибуток — це частина прибутку, яка вже була розподілена між власниками підприємства у вигляді дивідендів або спрямована на інші цілі, наприклад, соціальні програми чи благодійність.
- нерозподілений прибуток — це прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства після розподілу, і використовується для реінвестування в розвиток бізнесу, створення резервів або покриття збитків [31].

Такий поділ дозволяє оцінити, як підприємство використовує свої прибутки для забезпечення майбутнього зростання або підтримки фінансової стійкості.

Інфляційні процеси впливають на вартість грошей і, відповідно, на показники прибутку підприємств. За цією ознакою фінансові результати поділяються на:

- номінальний прибуток (збиток) — це прибуток (або збиток), який розраховується без урахування впливу інфляції. Він відображає абсолютну суму прибутку, яка може бути занижена через зниження купівельної спроможності грошей в умовах інфляції.
- реальний прибуток (збиток) — це прибуток (або збиток), скоригований на інфляцію, що дає більш точне уявлення про фактичну вартість зароблених коштів [49]. Реальний прибуток показує, як зміни у вартості грошей вплинули на фінансові результати підприємства, враховуючи зменшення їхньої купівельної спроможності.

Таке розмежування допомагає краще оцінити фінансовий стан підприємства в умовах інфляції.

Етапи інвестиційного процесу передбачають різні види прибутку на різних стадіях планування та реалізації інвестиційних проектів. За цією ознакою фінансові результати можна класифікувати так:

- кошторисний прибуток — це попередньо розрахований прибуток, який визначається на основі кошторису витрат і очікуваних доходів на етапі підготовки

інвестиційного проекту. Він використовується для планування та оцінки доцільності інвестицій.

- плановий прибуток — це прибуток, який прогнозується на основі затвердженого плану інвестиційного проекту. Плановий прибуток враховує не тільки кошторисні витрати, але й можливі ризики та зміни в ринкових умовах, що можуть вплинути на реалізацію проекту.

- фактичний прибуток (збиток) — це реальний фінансовий результат, який підприємство отримує після завершення інвестиційного проекту [19]. Фактичний прибуток (або збиток) відображає, наскільки успішним був проект, порівняно з кошторисними та плановими показниками.

Таке розмежування допомагає оцінювати ефективність інвестиційного процесу на різних його етапах, від планування до реалізації.

1.3 Нормативно-правове регулювання обліку та аналізу фінансових результатів

Ефективне функціонування підприємств неможливе без чітких правил, які регулюють їхню діяльність, зокрема бухгалтерський облік. Система бухгалтерського обліку постійно розвивається під впливом різних факторів і потребує відповідного законодавчого забезпечення. Для розуміння сутності фінансових результатів підприємства необхідно аналізувати нормативно-правові акти, які регулюють бухгалтерський облік. Ці акти визначають правила визначення доходів, витрат та фінансових результатів, а також порядок їх відображення в обліку.

Нормативно-правова база бухгалтерського обліку складається з документів різних рівнів, що створюють багаторівневу систему контролю за обліком фінансових результатів. Державні стандарти встановлюють загальні принципи обліку, але підприємства мають певну свободу у виборі облікової політики. Це дозволяє їм адаптувати облік до специфіки своєї діяльності та забезпечити достовірність фінансової звітності.

Законодавчий рівень нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку формує фундаментальну основу для ведення обліку в країні. Він визначає загальні цілі та завдання бухгалтерського обліку, встановлює основні терміни та поняття, визначає суб'єктів господарювання, які підлягають обов'язковому веденню бухгалтерського обліку, та визначає відповідальність за порушення законодавства в цій сфері [44]. Крім того, на законодавчому рівні встановлюються загальні принципи бухгалтерського обліку, які є основою для розробки більш детальних нормативних документів.

Нормативний рівень встановлює детальні правила та стандарти, які визначають, як саме формувати, обробляти та представляти фінансову інформацію. Цей рівень забезпечує єдиний підхід до визначення доходів, витрат, активів, зобов'язань та капіталу, а також до складання фінансової звітності. Нормативні документи цього рівня містять конкретні вимоги щодо обліку різних видів господарських операцій, оцінки активів та зобов'язань, розкриття інформації у фінансовій звітності тощо.

Методичний рівень нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку містить рекомендації та пояснення щодо практичного застосування загальних принципів і стандартів, встановлених на законодавчому та нормативному рівнях [44]. Цей рівень надає детальні вказівки щодо обліку специфічних господарських операцій, розкриття інформації у фінансовій звітності та застосування певних облікових методів. Методичні документи не мають прямої юридичної сили, але є важливим джерелом інформації для бухгалтерів, оскільки допомагають їм правильно застосовувати нормативні вимоги на практиці.

Організаційний рівень нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку визначає внутрішні правила і процедури, які конкретизують загальні вимоги законодавства та стандартів для конкретного підприємства. Цей рівень охоплює розробку внутрішніх положень з обліку, інструкцій, форм первинних документів, організаційної структури бухгалтерської служби та розподілу обов'язків між її співробітниками [54]. Внутрішні документи дозволяють адаптувати облікову систему до особливостей діяльності підприємства, підвищити

ефективність облікового процесу та забезпечити своєчасне отримання необхідної інформації для управління.

Нормативно-правова база формується законами України, які регулюють діяльність суб'єктів підприємництва у фінансових, господарських та трудових відносинах.

Основними цілями державного регулювання бухгалтерського обліку в Україні є забезпечення єдності методології обліку, захист інтересів користувачів фінансової звітності та постійне підвищення якості облікової інформації.

Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність" є фундаментальним нормативно-правовим актом, який регулює бухгалтерський облік в Україні [12]. Він визначає методологічні засади ведення обліку, встановлює вимоги до первинних документів, регістрів та фінансової звітності. Крім того, Закон передбачає застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) для певних категорій підприємств, що сприяє підвищенню якості та порівнянності фінансової інформації.

Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» регулює питання фінансової підтримки сільськогосподарських виробників, що впливає на фінансові результати підприємств через дотації, субсидії та інші інструменти державної підтримки [13].

На міжнародному рівні нормативне регулювання керується міжнародними стандартами фінансової звітності. МСФЗ забезпечують високий рівень порівнянності та достовірності фінансової звітності, що дозволяє інвесторам, кредиторам та іншим зацікавленим сторонам більш об'єктивно оцінювати фінансовий стан і результати діяльності підприємства. Застосування МСФЗ сприяє своєчасному виявленню потенційних ризиків та розробці ефективних стратегій управління. П(С)БО базуються на Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку, а точніше, «не суперечать міжнародним стандартам». Багато сільськогосподарських підприємств, особливо великі агрохолдинги, ведуть облік за МСФЗ, зокрема за МСБО 41 «Сільське господарство», який визначає

облік біологічних активів та продукції сільського господарства на міжнародному рівні [29].

Детальні правила відображення та формування даних про фінансові результати в бухгалтерській звітності підприємств в Україні викладені в Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" [39] та "Методичних рекомендаціях щодо заповнення форм фінансової звітності" [38]. Ці нормативні документи визначають структуру фінансової звітності, порядок визнання та оцінки доходів і витрат, а також правила розкриття інформації про фінансовий стан підприємства. Вони забезпечують єдиний підхід до складання фінансової звітності та сприяють порівнянності фінансової інформації різних підприємств.

Для визначення фінансового результату діяльності підприємства необхідна точна та детальна інформація про доходи та витрати, яка регулюється Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [35] та 16 «Витрати» [36]. Ці положення детально описують правила визначення, оцінки та класифікації доходів і витрат. Ця інформація є ключовою для користувачів фінансової звітності, оскільки дозволяє їм глибоко аналізувати фінансовий стан підприємства, оцінювати його ефективність та прогнозувати майбутні результати.

Зважаючи на особливості сільського господарства, для обліку біологічних активів, таких як рослини та тварин, був розроблений спеціальний стандарт – П(С)БО 30 «Біологічні активи» [40]. Цей стандарт детально визначає, що вважається біологічним активом, і встановлює правила для його оцінки та обліку. Крім того, стандарт регулює облік доходів і витрат, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю, що дозволяє підприємствам ефективно планувати та відслідковувати результати своєї діяльності.

Облік фінансових результатів підприємства також пов'язаний з вимогами Податкового кодексу України [34], який регламентує порядок нарахування та сплати податку на прибуток. Визначення оподатковуваного прибутку відбувається на основі обліку фінансових результатів підприємства, зокрема доходів і витрат.

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій є ключовим інструментом для впровадження принципів та методів бухгалтерського обліку [37]. Він забезпечує уніфіковане відображення господарських операцій та накопичення облікової інформації, необхідної для розрахунку фінансових результатів діяльності підприємства, складання фінансової звітності та проведення економічного аналізу. Для обліку доходів, витрат та результатів діяльності, у Плані рахунків виділені рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності», класу 8 «Витрати за елементами» та класу 9 «Витрати діяльності», що дозволяє систематизувати дані та забезпечити точність обліку.

Для того, щоб правильно використовувати План рахунків бухгалтерського обліку і розуміти призначення кожного рахунку, була розроблена спеціальна Інструкція [17]. Вона пояснює, що кожен рахунок призначений для відображення певної групи господарських операцій. Наприклад, рахунки 7 класу використовуються для обліку всіх доходів підприємства, незалежно від того, з якого виду діяльності вони отримані. Рахунки 8 класу слугують для початкового обліку всіх витрат, а рахунки 9 класу деталізують ці витрати за видами діяльності.

Таким чином, нормативно-правове регулювання обліку та аналізу фінансових результатів включає цілу низку документів, які забезпечують єдині принципи ведення обліку на підприємстві, підвищують прозорість фінансової звітності і дозволяють здійснювати точний аналіз діяльності для прийняття управлінських рішень.

Висновки до розділу 1

Основною метою діяльності будь-якого підприємства є отримання прибутку та його зростання. Фінансовий результат узагальнює ефективність роботи підприємства, представляючи собою різницю між його доходами та витратами, що вказує на наявність прибутку або збитку.

Діяльність сільськогосподарських підприємств базується на використанні біологічних активів, таких як рослини і тварини, які мають властивість

самовідтворюватися та зростати. Прибуток таких підприємств значною мірою визначається зміною вартості цих активів, що виникає внаслідок біологічних процесів. Ці зміни безпосередньо впливають на фінансові результати підприємства.

Доходи та витрати сільськогосподарських підприємств, пов'язані з біологічними активами, формуються на основі справедливої вартості та регламентуються національними стандартами бухгалтерського обліку. Вони визнаються на різних етапах біологічної трансформації, однак остаточний розмір доходу визначається в кінці звітного періоду через неможливість врахування всіх витрат на момент визнання. Крім того, розподіл продукції між власними потребами і реалізацією впливає на облік доходів. Біологічні активи переоцінюються на кожну звітну дату, а зміни їх вартості відображаються у фінансових результатах. Реалізація продукції приносить доходи згідно з П(С)БО 15, а собівартість дорівнює балансовій вартості на момент продажу, що має значний вплив на фінансові показники підприємства.

У сільськогосподарських підприємствах формування фінансових результатів має специфічні особливості, обумовлені вимогами П(С)БО 30 «Біологічні активи». Фінансовий результат враховує первісне визнання сільськогосподарської продукції та біологічних активів, їхню реалізацію, а також зміни у справедливій вартості біологічних активів на дату складання балансу. Прибуток чи збиток також визначаються при вибутті довгострокових біологічних активів. Унікальною рисою обліку в цій сфері є визнання фінансового результату не після продажу продукції, а вже на етапі її готовності до реалізації, що підкреслює особливості обліку біологічних активів у сільському господарстві.

Ефективне функціонування підприємств залежить від чітко регламентованої системи бухгалтерського обліку, яка базується на багаторівневій нормативно-правовій базі. Законодавчий рівень визначає загальні принципи, завдання та відповідальність у сфері обліку, нормативний рівень деталізує правила ведення обліку та складання фінансової звітності, методичний рівень надає рекомендації для практичного застосування стандартів, а організаційний рівень адаптує облік

до специфіки діяльності конкретного підприємства. Така система забезпечує єдність методології обліку, захист інтересів користувачів фінансової інформації та підвищення її якості для управлінських рішень.

Основним документом є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», який визначає основи ведення обліку та забезпечує впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), що підвищує якість і порівнянність фінансової інформації. Для сільськогосподарських підприємств додаткову підтримку забезпечує Закон «Про державну підтримку сільського господарства України», що сприяє фінансовій стабільності галузі.

Для точного визначення фінансових результатів діяльності підприємства важливе значення мають деталізований облік доходів та витрат, який здійснюється відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» та 16 «Витрати», а також регламентується Податковим кодексом України. Специфічні стандарти, такі як П(С)БО 30 «Біологічні активи» та МСБО 41 «Сільське господарство» дозволяють враховувати особливості сільськогосподарської галузі.

План рахунків бухгалтерського обліку та спеціальна Інструкція до нього є важливими інструментами для систематизації та уніфікованого відображення господарських операцій. Завдяки структурованим рахункам класів 7, 8 і , що охоплюють доходи, витрати та фінансові результати, підприємства мають змогу ефективно аналізувати свою фінансову діяльність.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «МЕЖІВСЬКЕ»

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства ТОВ «Межівське»

ТОВ «Межівське» (код ЄДРПОУ 30851991) є підприємством, що займається сільським господарством, зокрема вирощуванням зернових та технічних культур, а також наданням послуг у цій галузі. Компанія розташована за адресою: 52900, селище міського типу Межова, Дніпропетровська область, вулиця Соборна, 50.

Товариство було засноване 24 березня 2000 року, розпочавши свою діяльність зі статутним капіталом у розмірі 7500 гривень. Підприємство є юридичною особою, що здійснює свою діяльність на підставі Статуту та чинного законодавства України. Компанія має самостійний баланс, відокремлене майно та всі необхідні атрибути юридичної особи. За даними на 2023 рік, дохід підприємства дорівнював близько 52 мільйонів гривень та мало значні активи на суму понад 57 мільйонів гривень. Крім того, компанія володіє 2 та орендує 495 земельних ділянок, що використовуються для сільськогосподарських потреб. На кінець 2023 року чисельність працівників складає 48 осіб.

Основна мета ТОВ «Межівське» полягає в забезпеченні стабільного та рентабельного сільськогосподарського виробництва.

Основним напрямком діяльності підприємства є рослинництво, зокрема вирощування таких культур, як пшениця, ячмінь, кукурудза та соняшник. Крім того, Товариство займається тваринництвом, рибництвом, виробництвом борошна та іншими допоміжними видами діяльності, однак їхня частка у загальному обсязі діяльності є незначною. Предмет діяльності підприємства ТОВ «Межівське» предоставлено на рис.1.1.

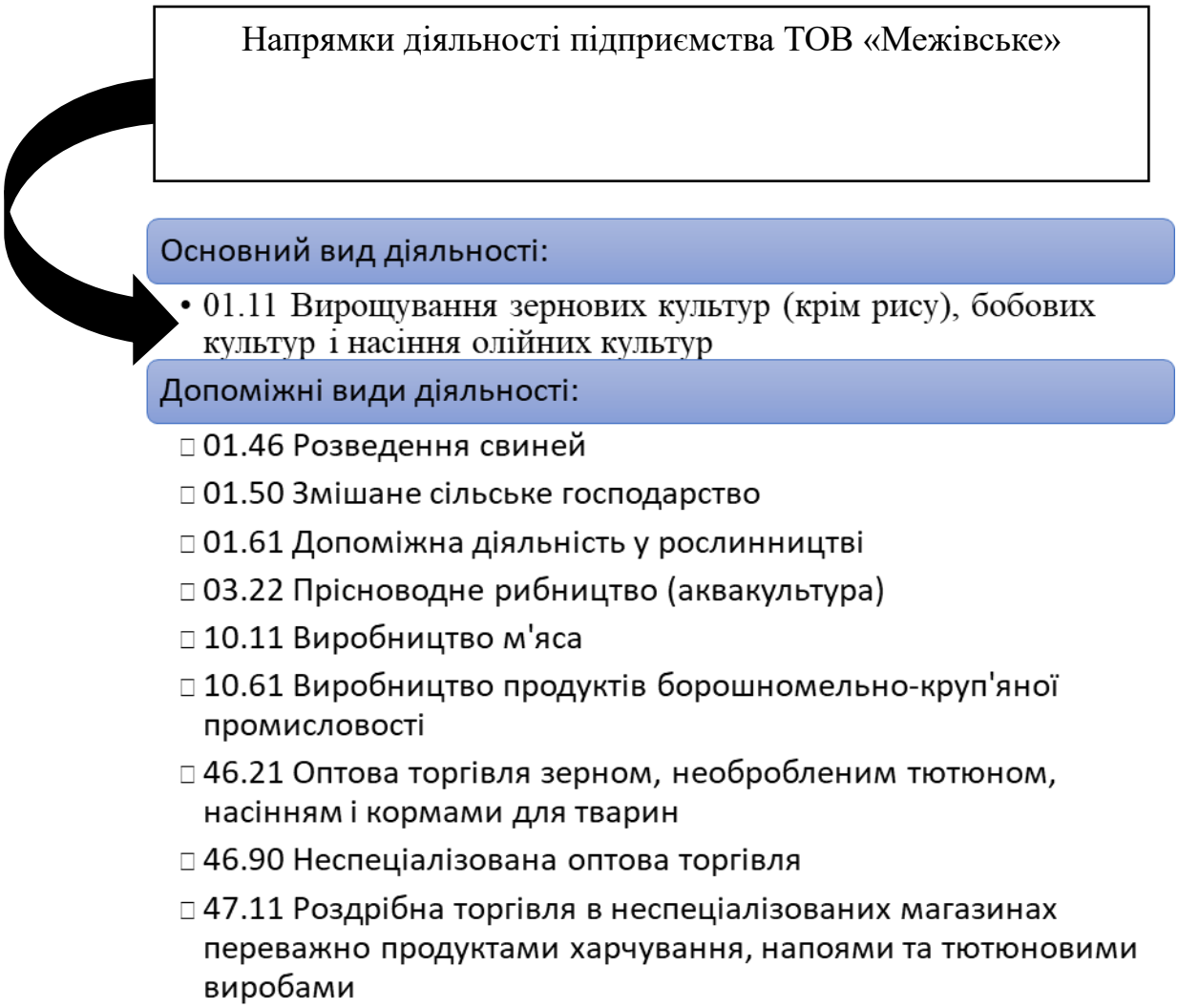

Рисунок 2.1 - Напрямки діяльності ТОВ «Межівське»

Джерело: складено автором

У своїй діяльності товариство дотримується чинного законодавства України та положень свого статуту, який складено на основі Цивільного та Господарського кодексів України, законів «Про акціонерні товариства», «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про зовнішньоекономічну діяльність» і інших законодавчих актів. Також діяльність регулюється внутрішніми правилами, процедурами, регламентами і локальними нормативними документами.

Товариство має право здійснювати правочини, включаючи укладання договорів, а також може від свого імені набувати майнові та особисті немайнові права, нести відповідні обов’язки, виступати як позивач або відповідач у судових процесах.

Майно товариства включає основні та оборотні фонди, обігові кошти та інші матеріальні ресурси, вартість яких відображається на окремому балансі підприємства.

Вищим органом управління товариства є загальні збори учасників. Саме вони обирають керівництво підприємства та затверджують основні напрямки його діяльності. Безпосереднє керівництво підприємством здійснює директор, який несе відповідальність за виконання рішень зборів. До його повноважень належить організація виробничо-господарської діяльності, укладання договорів та представництво інтересів товариства у відносинах з третіми особами.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю здійснює ревізійна комісія, обрана загальними зборами учасників. Комісія складається з трьох осіб, які обираються строком на три роки. Ревізійна комісія перевіряє фінансову звітність, дотримання законодавства та внутрішніх документів товариства. Її висновки є обов’язковими для розгляду загальними зборами учасників. Планові та позапланові перевірки фінансово-господарської діяльності товариства проводяться не рідше одного разу на рік.

Фінансовий блок очолює головний бухгалтер, який підпорядковується директору. На головного бухгалтера покладено обов’язок ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності та контроль за фінансовими потоками. До його обов'язків належить:

- формування облікової політики: визначення методів обліку, складання форм первинних документів та регістрів;
- ведення обліку господарських операцій: систематизація та узагальнення інформації про рух активів, зобов'язань та капіталу підприємства;
- нарахування та сплата податків і зборів: забезпечення своєчасного та точного виконання податкового законодавства;
- складання фінансової звітності: підготовка балансу, звіту про фінансові результати та інших форм звітності для внутрішнього використання та подання до державних органів;

- контроль за фінансовою дисципліною: перевірка правильності оформлення первинних документів, дотримання лімітів витрат та інших фінансових обмежень;
- збереження бухгалтерських документів: забезпечення цілісності та доступності бухгалтерської документації протягом встановленого законодавством строку.

Прибуток, отриманий за результатами фінансового року, спрямовується на розвиток виробництва, виплату дивідендів учасникам, соціальні програми для працівників та благодійні цілі.

Для забезпечення фінансової стійкості та розвитку товариства створено ряд резервів, такі як фонд розвитку підприємства; фонд для виплати дивідендів учасникам; фонд обігових коштів; резервний фонд; фонд матеріального стимулювання та допомоги. Зокрема, резервний фонд, розмір якого становить 25% від статутного капіталу, формується за рахунок щорічних відрахувань у розмірі 5% від чистого прибутку. Цей фонд використовується для покриття можливих збитків та фінансування непередбачених витрат.

2.2. Методологія обліку фінансових результатів ТОВ «Межівське»

Кожне підприємство працює з метою отримання прибутку, який необхідний для його стабільного функціонування та подальшого розвитку. Щоб досягти цієї мети, керівництво підприємства потребує повної та точної інформації про всі фактори, що впливають на його фінансові результати.

Основним джерелом такої інформації є бухгалтерський облік. Завдяки бухгалтерському обліку підприємство може:

- відстежувати всі доходи, які воно отримує з різних джерел;
- аналізувати витрати, які необхідні для здійснення господарської діяльності;
- розраховувати прибуток або збиток за певний період;

- приймати обґрунтовані рішення щодо подальшого розвитку підприємства.

Організація бухгалтерського обліку та складання звітності на підприємствах ТОВ «Межівське» здійснюється на основі Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XI [12], а також відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, затверджених наказами Міністерства фінансів України, та інших нормативних документів.

Податковий облік здійснюється згідно з нормами законодавства України, визначеними Податковим кодексом України. Підприємство використовує спрощену систему оподаткування.

Облік доходів на сільськогосподарському підприємстві є важливою частиною бухгалтерського обліку, оскільки правильна організація цього процесу дозволяє підприємству оцінювати свої фінансові результати та ефективно управляти ресурсами [44]. Для обліку доходів на підприємстві ТОВ «Межівське» передбачено рахунок 70 «Доходи від реалізації». Цей рахунок є пасивним та дозволяє відстежувати доходи від операційної діяльності підприємства. За кредитом відображається нарахування доходів підприємства, за дебетом – зменшення доходів (на суму непрямих податків, списання безнадійної дебіторської заборгованості, при наданні знижок або поверненні продукції) та списання на рахунок 79 «Фінансові результати». Рахунок 70 включає такі субрахунки:

701 - «Дохід від реалізації готової продукції» - включає доходи від реалізації зерна, насіння, борошна тощо.

702 - «Дохід від реалізації товарів» - оскільки підприємство також займається оптовою та роздрібною торгівлею, цей рахунок використовується для доходів від реалізації кормів для тварин, напоїв та ін.

703 - «Дохід від реалізації товарів та послуг» - відображає доходи від допоміжних послуг у рослинництві.

Рахунок 71 «Інший операційний дохід» використовується для обліку доходів, що не пов’язані безпосередньо з основною діяльністю підприємства, але

виникають у ході операційної діяльності. Це можуть бути доходи від здачі в оренду техніки, , відшкодувань, списання кредиторської заборгованості, строк якої вже минув, та інших надходжень, що не стосуються реалізації основної продукції підприємства.

Рахунок 74 «Інші доходи» використовується для обліку доходів, які не є частиною основної операційної діяльності підприємства та не пов'язані з реалізацією продукції , товарів та послуг. Цей рахунок дозволяє підприємству фіксувати всі інші надходження, що можуть виникати в ході фінансово-інвестиційної та іншої діяльності. Це можуть бути доходи за банківськими депозитами, доходи від реалізації необоротних активів, виплати за страхування тощо.

Отриманий чистий дохід з основної діяльності протягом року коригується на суму виробничих витрат, зокрема на собівартість реалізованої продукції [19].

Всі прямі витрати протягом звітного періоду відносять до виробничої собівартості на активний калькуляційний рахунок 23 «Виробництво».

Рахунок 90 використовується для витрат, пов'язаних з виробництвом та реалізацію продукції, товарів та послуг. Цей рахунок є активним, за дебетом відображається виробнича собівартість продукції, за кредитом – списання а рахунок 79. Це важливий рахунок для визначення фінансового результату підприємства, оскільки дозволяє відстежувати фактичну собівартість реалізованої продукції. Підприємство використовує такі субрахунки:

901 «Собівартість реалізованої готової продукції» - для обліку витрат на продукцію власного виробництва (зерно, борошно, насіння тощо).

902 «Собівартість реалізованих товарів» - для витрат реалізованих товарів роздрібної та оптової торгівлі.

903 «Собівартість реалізованих робіт та послуг» - для обліку витрат на послуги, які надає підприємство (допоміжні послуги, оренда тракторів тощо).

Собівартість продукції, що відображається на рахунку 90 включає всі витрати, пов'язані з виробництвом і підготовкою до реалізації. Це можуть бути витрати на вирощування рослинної продукції (насіння, добриво, паливо для

техніки), на утримання тварин (корм, ветеринарні послуги), витрати на переробку та зберігання продукції, заробітна плата працівників, безпосередньо зайнятих у виробництві, витрати на амортизацію техніки та обладнання.

Для обліку витрат на рахунку використовуються такі документи: калькуляції собівартості продукції, акти виконаних робіт, відомості витрат на виробництво, товарно-транспортні накладні та інші документи.

Фактичну собівартість продукції відображають в обліку бухгалтерським записом:

Дебет 901 «Собівартість реалізованої продукції»

Кредит 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва».

Наприкінці звітного періоду рахунок закривається:

Дебет 79 «Фінансові результати»

Кредит 90 «Собівартість реалізації».

Сільське господарство має свої специфічні особливості, зокрема сезонність виробництва. Це означає, що витрати на вирощування продукції можуть накопичуватися протягом тривалого періоду, і їх відносять на рахунок 90 лише після збору врожаю або реалізації продукції [50].

Рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» використовується для обліку витрат, пов’язаних із загальною організацією та управлінням виробничими процесами на підприємстві. Цей рахунок є важливим для відображення витрат, які не можна безпосередньо віднести до собівартості окремих видів продукції, але які виникають у процесі виробництва. До загальновиробничих витрат відносяться витрати на експлуатацію основних засобів (ремонт, амортизація техніки, приміщень, складських споруд),, витрати на охорону праці, інструменти , прилади та інші витрати, які не можна віднести до конкретного виду продукції.

Всі змінні загальновиробничі витрати списуються з кредиту 91 рахунку на дебет 23 рахунка «Виробництво». Постійні загальновиробничі витрати розподіляються за допомогою нормативного коефіцієнта, розподілені витрати відносяться на 23 рахунок «Виробництво», а залишок нерозподілених витрат списується на дебет рахунку 90 «Собівартість реалізації» [52]. Якщо фактичний

обсяг виробництва дорівнює або перевищує нормативний, нерозподілених постійних витрат не буде, і всі вони будуть включені до розподілених витрат, які зараховуються на дебет рахунка 23.

Рахунок 79 «Фінансові результати» призначений для узагальнення інформації про фінансовий результат підприємства за звітний період. Цей рахунок є своєрідним підсумковим рахунком, на якому відображається кінцевий результат роботи підприємства за певний період. Суми доходів (від реалізації продукції, послуг, іншої операційної діяльності, фінансової діяльності тощо) відображаються на кредиті рахунку 79. Суми витрат (собівартість реалізації, адміністративні витрати, витрати на збут, фінансові витрати тощо) відображаються на дебеті рахунку 79. Рахунок закривається в кінці звітного періоду. Якщо сума кредитного обороту перевищує суму дебетового обороту, то отриманий прибуток списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки». Якщо ж сума дебетового обороту перевищує суму кредитного обороту, то отриманий збиток також списується на рахунок 44, але зі знаком мінус.

Для більш детального аналізу фінансових результатів підприємство ТОВ «Межівське» використовує такі субрахунки рахунку 79:

- 791 «Результати від операційної діяльності»: відображає прибуток або збиток від основної діяльності підприємства (реалізація продукції, надання послуг).
- 792 «Результати фінансових операцій»: відображає прибуток або збиток від фінансової діяльності (інвестиції, кредити, депозити тощо).
- 793 «Результати іншої звичайної діяльності»**:** відображає прибуток або збиток від інших видів діяльності, не пов'язаних з основною та фінансовою діяльністю.

Вся інформація про доходи та витрати підприємства збирається і систематизується в Звіті про фінансові результати, який складається щокварталу або щороку і відображає фінансові результати діяльності підприємства за відповідний період. Фінансова звітність підприємства включає: Баланс (форма № 1), Звіт про фінансові результати (Форма № 2) і Звіт про рух грошових коштів (

за прямим методом) [9]. Сукупність фінансових звітів надає вичерпну інформацію про всі аспекти діяльності підприємства: від результатів виробництва та продажів до управління фінансами та інвестицій. Завдяки цьому можна оцінити економічний потенціал компанії, визначити її сильні та слабкі сторони та спрогнозувати майбутні результати.

Фінансова звітність складається щорічно, але для оперативного контролю підприємства також готується проміжна звітність кожні три місяці. Звітні дані відображають фінансовий стан на кінець кожного звітного періоду. У разі припинення діяльності підприємства, складається ліквідаційний баланс, який оприлюднюється у встановленому законом порядку.

Баланс – це основний фінансовий звіт, який відображає фінансовий стан підприємства на певну дату. Він показує, з чого складаються активи підприємства (майно, права, ресурси) та як ці активи фінансуються (власний капітал, позикові кошти). Активи класифікуються за ступенем ліквідності, а пасиви – за строками погашення [47]. Баланс є важливим інструментом для аналізу фінансової стійкості підприємства, оцінки його платоспроможності та прийняття управлінських рішень.

Звіт про фінансові результати – це один з основних фінансових звітів, який відображає результати фінансово-господарської діяльності підприємства за звітний період. Він детально розкриває структуру доходів і витрат, дозволяє оцінити ефективність операційної діяльності, а також визначити чистий прибуток (збиток). Для акціонерних товариств звіт також містить інформацію про прибутковість акцій.

Звіт про рух грошових коштів – це фінансовий звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів підприємства за звітний період. Він дозволяє проаналізувати ліквідність підприємства, тобто його здатність своєчасно розраховуватися за своїми зобов’язаннями [27]. Крім того, цей звіт пов’язує прибуток підприємства зі змінами в його оборотних активах, таких як грошові кошти, дебіторська заборгованість і запаси.

Для відображення інформації про біологічні активи у формі № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» призначені два розділи: XIV «Біологічні активи» та XV «Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів» [15].

2.3 Аналіз економічних та фінансових показників діяльності підприємства

Для комплексної оцінки фінансового стану підприємства використано показники Звіту про фінансові результати ТОВ «Межівське» (таб.2.1).

Таблиця 2.1 – Фінансові результати діяльності ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р.р. тис.грн.

Показник	2020	2021	2022	2023	Відхилення 2023-2020		Відхилення 2023-2022	
					Абс. ,+/-	Темп прир.,%	Абс. +/-	Темп прир., %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	40284	51675	48 517	52 063	11779	29,24	3546	7,31
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	37064	31780	38481	47 897	10923	29,23	9416	24,47
Валовий прибуток	3220	19895	10036	4166	946	29,38	-5870	-58,49
Інші операційні доходи	120	146	28	25	-95	-79,17	-3	-10,71
Чистий прибуток	1085	16984	5969	195	-890	-82,03	-5774	-96,37

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності

За чотири роки виручка компанії зросла на 11 779 тис. грн, що становить 29,24%. У 2021 році було зафіксовано значне зростання виручки, яке, ймовірно, пов'язане з вдалим урожаєм. У 2022 році темпи приросту сповільнилися через негативні наслідки війни, що спричинили зниження економічної активності та проблеми з логістикою. У 2023 році ситуація дещо стабілізувалася, і дохід зріс на 7,31% або 3546 тис. грн. порівняно з попереднім роком, що свідчить про адаптацію до нових умов, попри складні економічні обставини.

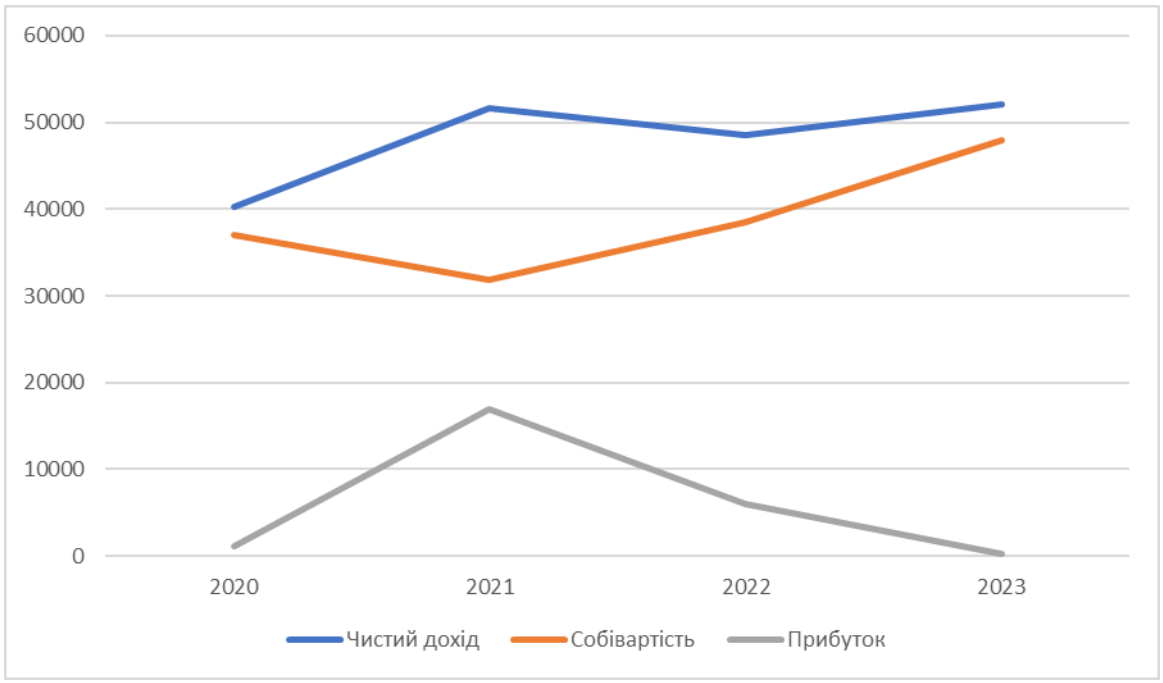

Рисунок 2.2 – Динаміка фінансових показників ТОВ «Межівське» за 2020-2023 роки, тис. грн.

Джерело: складено автором

На рис. 2.2 можна побачити динаміку показників чистого доходу, собівартості та прибутку за 2020-2023рр.

Собівартість зростає разом з виручкою, але темпи зростання не завжди пропорційні, що впливає на рівень валового прибутку. У 2023 році спостерігається різке зростання собівартості реалізованої продукції на 10 923 тис. грн. (29,23%) порівняно з 2020 роком, що може свідчити про зростання витрат на виробництво. Це збільшення, ймовірно, викликане зростанням цін на ресурси, такі як насіння, добрива, паливо, а також підвищенням заробітної плати та інших виробничих витрат. За період з 2022 та 2023 роками собівартість також зросла на 9 416 тис. грн. (24,47%), що створило додатковий фінансовий тиск на підприємство, обмежуючи можливості для підвищення рентабельності.

Валовий прибуток підприємства демонструє значні коливання протягом аналізованого періоду. Не дивлячись на те, що у 2023 році показник валового прибутку на 946 тис. грн. перевищив рівень 2020 року, він значно скоротився порівняно з 2021 і 2022 роками. Зокрема, у 2023 році валовий прибуток зменшився на 5870 тис. грн. (-58,49%) порівняно з 2022 роком. Це свідчить про

суттєве збільшення витрат, яке значно перевищує зростання доходів, що негативно впливає на прибутковість підприємства. Коливання валового прибутку можуть бути зумовлені різними факторами, такими як зміни цін на зерно, збільшення виробничих витрат та коливання обсягів продажів.

Інші операційні доходи у 2023 році зменшилися на 79,17% порівняно з 2020 роком, що може свідчити про зменшення додаткових джерел доходу. Падіння цих доходів, особливо в умовах війни, ще більше ускладнює фінансовий стан підприємства.

Протягом періоду з 2020 по 2023 рік підприємство демонструє різке зниження фінансового результату від операційної діяльності. У 2023 році прибуток знизився на 82,03% порівняно з 2020 роком, Це свідчить про суттєві проблеми у фінансовому управлінні та значне збільшення витрат, які практично повністю «з'їли» операційний прибуток. Особливо тривожним є зниження прибутку у 2022 та 2023 роках на 96,37%, що вказує на критичний фінансовий стан підприємства. Загалом, ми бачимо, що підприємство зазнало значного фінансового тиску в умовах війни. Але спостерігається невелике зростання виручки у 2023 році, це не компенсує різке збільшення собівартості і зниження валового та чистого прибутку. Війна в Україні відіграла ключову роль у погіршенні фінансових результатів. Руйнування інфраструктури, підвищення вартості енергоносіїв, втрати ринків збуту та проблеми з логістикою значно вплинули на здатність підприємства ефективно працювати. Багато аграрних підприємств України постраждали від бойових дій, що додатково підвищує собівартість виробництва та призводить до зниження рентабельності.

Доцільно провести факторний аналіз чинників, що впливають на зниження валового прибутку. Аналіз охоплював зміну обсягу реалізації продукції, зміну собівартості, а також зміни у структурі та асортименті продукції.

Спочатку визначимо вплив зміни обсягу реалізації продукції на суму валового прибутку за формулою:

$$\Delta П_р = П_0 * (C_1 / C_0 - 1) \qquad (2.1)$$

де, $П_0$ – валовий прибуток попереднього року

C_1 – собівартість звітнього року

C_0 – собівартість попереднього року

$П_р$ = 10036 * (47897/38481 -1) = 2456 тис. грн

Далі визначимо вплив зміни собівартості на валовий прибуток за формулою:

$$\Delta П_с = -(B_1 * (C_1 / B_1 – C_0 / B_0)) \quad (2.2)$$

$П_с$ – зміна собівартості

B_1 – дохід звітнього року

B_0 – дохід попереднього року

$П_с$ = -(52063 * (47897/52063 – 38481/48517)) = -6603 тис. грн.

Також оцінюємо вплив змін у структурі та асортименті продукції за формулою:

$$\Delta П_{стр} = П_0 * (B_1 / B_0 – C_1 / C_0) \quad (2.3)$$

$П_{стр}$ = 10036 * (52063/48517 – 47897/38481) = -1723 тис. грн.

Загальний вплив усіх факторів на валовий прибуток розраховується як:

$\Delta П = П_р + П_с + П_{стр}$ = 2456– 6603 – 1723 = -5870 тис. грн.

Отже, загальна дія всіх факторів призвела до зниження валового прибутку на 5870 тис. грн. Основною причиною зменшення прибутку стало зростання собівартості продукції, яке перекрило позитивний ефект від збільшення обсягів реалізації. Доцільно буде розглянути динаміку та структуру витрат підприємства за аналізовані роки (таб 2.2).

Таблиця 2.2 – Структурний аналіз витрат ТОВ «Межівське» тис.грн.

Стаття	2020		2021		2022		2023		Відхилення в структурі	
	Сума	Питома вага, %	Сума	Питома вага, %	Сума	Питома вага, %	Сума	Питома вага, %	2023 – 2020	2023 – 2022
Собівартість реалізованої продукції	37064	94,26	31780	91,22	38481	90,38	47897	92,3	-1,96	1,92
Адміністративні витрати	687	1,75	939	2,7	774	1,82	863	1,66	-0,09	-0,16
Витрати на збут	640	1,63	1196	3,43	2460	5,78	1785	3,44	1,81	-2,34
Інші операційні витрати	928	2,36	922	2,65	861	2,02	1348	2,6	0,24	0,58
Всього	39319	100,0	34837	100,0	42576	100,0	51893	100,0		

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності

З наданих даних видно, що основну частку витрат ТОВ Межівське протягом аналізованого періоду складає собівартість реалізованої продукції. Її частка в загальній сумі витрат поступово зростає, хоча і незначно. Це може бути пов'язано з подорожчанням сировини, енергоресурсів, збільшенням заробітної плати або неефективністю виробничих процесів.

Адміністративні витрати зросли на 25,62% з 2020 року та на 11,5% у порівнянні з 2022 роком. Це може бути пов’язано зі збільшенням витрат на управління, включаючи заробітну плату керівного складу або інші адміністративні витрати, але ці витрати не є критичними, необхідно стежити за їхнім подальшим зростанням, щоб уникнути перевищення оптимального рівня.

Витрати на збут спочатку різко зросли, досягнувши піку у 2022 році, проте в 2023 році знизилися на 27,45%. Інші операційні витрати у 2023 році значно зросли — на 45,26% порівняно з 2020 роком і на 56,56% порівняно з 2022 роком. Це може бути пов'язано зі збільшенням витрат на дослідження та розробки, на оренду приміщень, на оплату послуг сторонніх організацій тощо. Таке зростання може негативно позначитися на загальній фінансовій стабільності.

Загалом, за три роки сума витрат збільшилася на 32,03%, що свідчить про необхідність оптимізації управлінських і операційних процесів для збереження рентабельності та стабільності фінансових показників.

Протягом періоду 2020-2023 років спостерігається стабільний ріст матеріальних витрат (з 20 974 тис. грн до 27 584 тис. грн.), що зумовлено стійким підвищенням цін на ринку. Витрати на оплату праці зросли з 6 118 тис. Грн у 2020 році до 8 992 тис. грн. у 2023 році (зростання на 47%). У структурі витрат частка заробітної плати також зросла на 1,4%, що може свідчити про зростання заробітних плат або наймання додаткових працівників.Аналогічна ситуація із змінами в соціальних відрахуваннях.У 2023 році їх частка зменшилася на 0,26% порівняно з 2020 роком, що може бути пов’язано з оптимізацією системи соціальних виплат або індексацією.

Розгянемо детальніше зміни у структурі операційних витрат за 2020-2023 роки (таб. 2.3).

Таблиця 2.3. - Структура операційних витрат тис.грн.

Групи операційних витрат	2020		2021		2022		2023		Відхилення в структурі	
	Сума тис.грн	Питома вага, %	Сума тис.грн	Питома вага, %	Сума тис.грн	Питома вага, %	Сума тис.грн	Питома вага, %	2023-2020, %	2023-2022, %
Матеріальні затрати	20974	54,29	22733	49,41	26696	53,64	27584	52,89	-1,4	-0,75
Витрати на оплату праці	6118	15,84	8138	17,69	8341	16,76	8992	17,24	1,4	0,48
Відрахування на соціальні заходи	1564	4,05	1780	3,87	1958	3,93	1978	3,79	-0,26	-0,14
Амортизація	1235	3,2	1846	4,01	2229	4,48	1524	2,92	-0,28	-1,56
Інші операційні витрати	8739	22,62	11511	25,02	10543	21,18	12074	23,15	0,53	1,97
Всього	38630	100,0	46008	100,0	49767	100,0	52152	100,0		

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності

Протягом періоду 2020-2023 років спостерігається стабільний ріст матеріальних витрат (з 20 974 тис. грн до 27 584 тис. грн), що зумовлено стійким підвищенням цін на ринку. Витрати на оплату праці зросли з 6 118 тис. грн. у 2020 році до 8 992 тис. грн. у 2023 році (зростання на 47%). У структурі витрат частка заробітної плати також зросла на 1,4%, що може свідчити про зростання заробітних плат або наймання додаткових працівників.Аналогічна ситуація із змінами в соціальних відрахуваннях.У 2023 році їх частка зменшилася на 0,26% порівняно з 2020 роком, що може бути пов’язано з оптимізацією системи соціальних виплат або індексацією.

Після зростання в 2021-2022 роках спостерігається зниження амортизаційних відрахувань у 2023 році. Частка цих витрат у структурі витрат також зменшилася, що може свідчити про завершення амортизації частини активів або про зміни в політиці амортизації. Інші операційні витрати витрати у 2023 році досягли 12 074 тис. грн. (ріст на 37,95% з 2020 року). Частка цих витрат у структурі також зросла на 0,53%, що може свідчити про збільшення витрат на непередбачені операційні потреби або надання додаткових послуг.

Найбільшу частку у витратах підприємства займають матеріальні витрати (52,89%), за ними йдуть інші операційні витрати, витрати на оплату праці, соціальні відрахування та амортизація.

Структуру операційних витрат ТОВ «Межівське» в 2023 р. Предоставлено на рисунку 2.3.

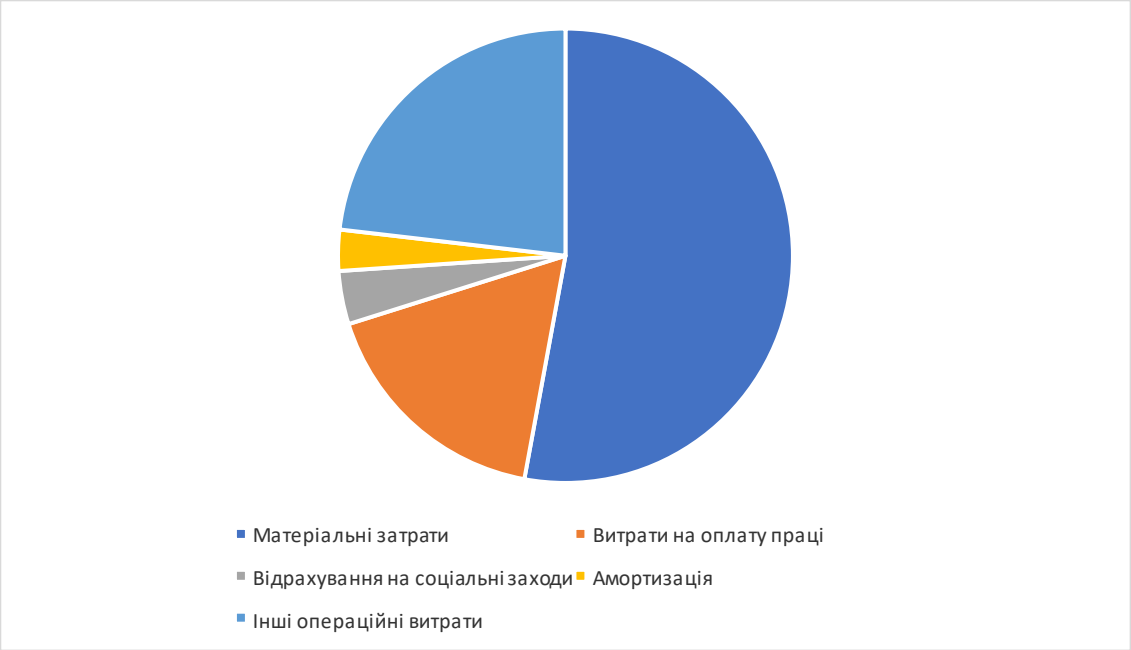

Рисунок 2.3 - Структура операційних витрат ТОВ «Межівське» за 2023 р.

Джерело: складено автором

Для аналізу роботи підприємства також доцільно порівняти зміни в структурі власного капіталу за ці роки (таб. 2.4).

Таблиця 2.4 - Порівняльний аналіз структури капіталу ТОВ «Межівське за 2020-2023 рр., тис. грн.

Показник	2020	2021	2022	2023	Відхилення 2023-2020	
					Абсолютне	Темп приросту, %
Статутний капітал	7,5	7,5	7,5	7,5	0	0
Резервний капітал	149	149	149	149	0	0
Нерозподілений прибуток	32754	49738	55708	55903	23149	70,6

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності

Упродовж 2020–2023 років статутний капітал залишається незмінним і складає 7,5 тис. грн, що є незначним у порівнянні з іншими складовими капіталу. Це свідчить про те, що компанія, ймовірно, не залучала значних обсягів зовнішнього фінансування шляхом збільшення статутного капіталу.

Резервний капітал також залишався на одному рівні — 149 тис. грн. Це свідчить про те, що підприємство не вважало за необхідне збільшувати резерви, що може вказувати на відсутність суттєвих ризиків або на пріоритет інших напрямків використання прибутку.

Найбільш динамічною складовою капіталу є нерозподілений прибуток, який постійно зростав протягом аналізованого періоду: з 32 754 тис. грн. у 2020 році до 55 903 тис. грн. у 2023 році. Це свідчить про те, що підприємство не тільки отримує стабільний чистий прибуток, але й вирішує акумулювати його для подальших інвестицій або інших потреб, не розподіляючи його між учасниками в повному обсязі.

Загалом підприємство демонструє стабільність у структурі капіталу, зокрема, статутний та резервний капітал залишаються на одному рівні. Водночас, постійне зростання нерозподіленого прибутку є позитивним показником, що свідчить про здатність підприємства отримувати і накопичувати прибуток. Це може вказувати на прагнення компанії до фінансової стійкості та майбутнього розвитку за рахунок власних ресурсів.

Той факт, що підприємство не використовує залучені кошти, свідчить про консервативний підхід, покладаючись на власні кошти для інвестування в розвиток або покриття витрат. Підприємство надає перевагу самофінансуванню, зберігаючи контроль над витратами та мінімізуючи ризики, пов’язані з борговими зобов’язаннями. З одного боку, відсутність зовнішнього фінансування дозволяє уникати ризиків, але з іншого боку, це може обмежувати можливості для більш швидкого розширення чи модернізації. У перспективі компанії варто розглянути можливість залучення зовнішніх інвестицій для фінансування масштабних проектів або прискорення темпів розвитку. Залучені кошти часто використовують

для інвестицій у нові технології, обладнання або розширення виробничих потужностей, чого може бракувати для зростання підприємства.

Серед усіх фінансових показників, які характеризують стан підприємства, особливе значення мають показники платоспроможності та ліквідності. Саме вони дають найповнішу картину здатності компанії виконувати свої фінансові зобов'язання [27]. Аналіз показників ліквідності надано в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 - Аналіз показників ліквідності ТОВ «Межівське»

Показник	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2023-2020	Абсолютне відхилення 2023-2022
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2	11,58	0,9	0,8	0,6	-0,1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	8,17	12,25	1,82	5,09	-3,08	3,27
Коефіцієнт покриття	40,5	38,53	28,5	36,86	-3,64	8,36

Джерело: складено автором

Коефіцієнт абсолютної ліквідності – це фінансовий показник, який демонструє, яка частина короткострокових боргів компанії може бути погашена негайно за рахунок наявних грошових коштів. Оптимальним вважається значення цього коефіцієнта в діапазоні від 0,1 до 0,2, що свідчить про достатню ліквідності для покриття найнагальніших фінансових потреб [46]. Цей показник підвищився до максимального значення у 2021 році, та знизився до 0.9 у 2023 році, проте не дивлячись на зниження ліквідність тримається на рівні вище норми.

Коефіцієнт поточної ліквідності (Коефіцієнт покриття) – це фінансовий показник, який демонструє здатність підприємства погашати свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів [23]. Оптимальним вважається значення цього коефіцієнта в діапазоні від 2 до 3, що свідчить про достатню фінансову стійкість компанії. Коефіцієнт покриття протягом 2020-2023 років залишається стабільно високим та показує, що ТОВ «Межівське» на кінець звітного періоду здатне повністю погасити короткострокові заборгованості за рахунок грошових коштів на рахунку, вилучення коштів від своїх короткострокових вкладень і повернення дебіторської заборгованості.

На відміну від коефіцієнта поточної ліквідності, який враховує всі оборотні активи, включаючи запаси, коефіцієнт швидкої ліквідності дає більш

консервативну оцінку ліквідності. Це пов'язано з тим, що реалізація запасів зазвичай займає більше часу і може призвести до збитків. Таким чином, коефіцієнт швидкої ліквідності показує, наскільки компанія готова до негайного погашення своїх боргів. Чим вищий коефіцієнт, тим більша впевненість у тому, що компанія зможе своєчасно розрахуватися з кредиторами. Нормою вважається значення показника 0,5-1 і вище. Аналогічно з іншими показниками, у підприємства завищений рівень швидкої ліквідності (5.09 на кінець 2023 року).

Завищені показники ліквідності вказують на те, що підприємство має достатньо або навіть занадто багато ліквідних активів, які можуть бути швидко перетворені в готівку для покриття короткострокових зобов'язань [10]. З одного боку висока ліквідність означає, що підприємство має достатньо коштів або активів, щоб покрити свої поточні борги та зобов'язання, що робить його фінансово стійким і знижує ризик дефолту. З іншого боку, надмірна ліквідність може свідчити про те, що підприємство тримає забагато готівки або легко реалізованих активів. Це може призводити до упущених можливостей отримання прибутку. Динаміку показників ліквідності можна побачити на рис. 2.4.

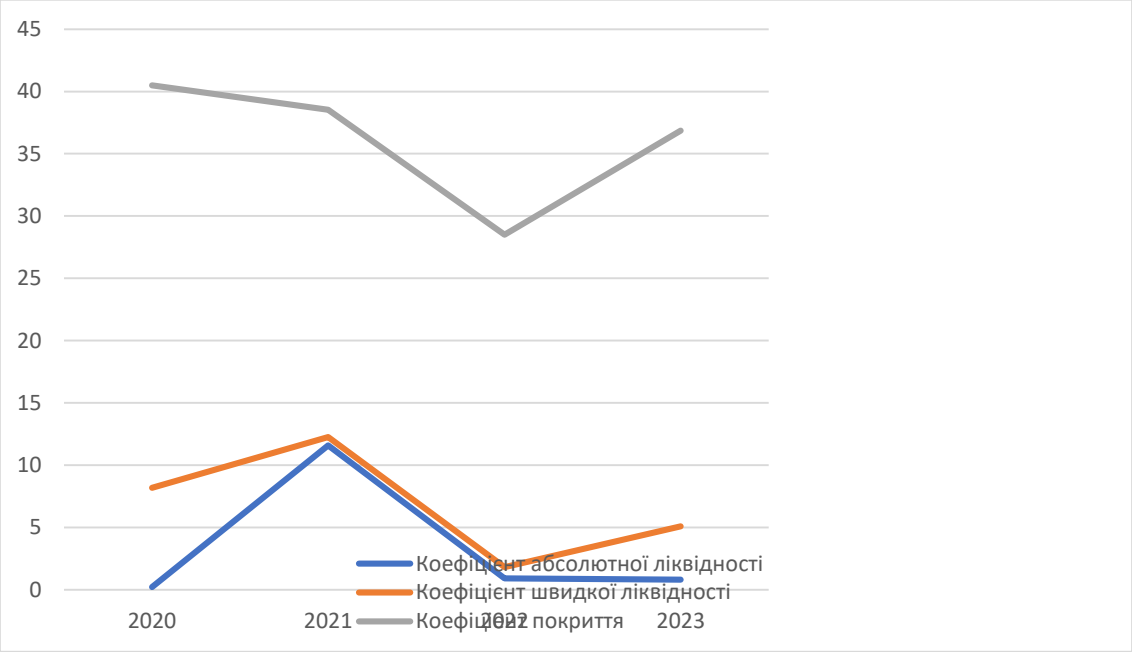

Рисунок 2.4 – Динаміка показників ліквідності підприємства ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р.р

Джерело: складено автором

Фінансова ефективність підприємства в значній мірі визначається рівнем його рентабельності, який показує, наскільки успішно воно перетворює витрачені ресурси на прибуток.

Показники рентабельності надають нам комплексну картину ефективності використання фінансових ресурсів. Вони дозволяють оцінити, як прибуток пов'язаний з різними видами ресурсів, такими як активи, власний капітал, виручка від реалізації [33]. Саме тому прибуток є невід'ємною частиною всіх розрахунків рентабельності.

Шляхом аналізу динаміки коефіцієнтів рентабельності можна з'ясувати причини змін у фінансових результатах підприємства та зрозуміти, які фактори найбільше впливають на його прибутковість. Результати розрахунків показників рентабельності (табл. 2.6) дають нам змогу зробити висновки про рівень прибутковості ТОВ «Межівське» протягом аналізованого періоду.

Таблиця 2.6 – Показники оцінки рівня рентабельності ТОВ «Межівське»

Показник	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2023-2020	Абсолютне відхилення 2023-2022
Рентабельність активів %	3,24	40,25	11,05	0,34	-2,9	-10,71
Рентабельність власного капіталу %	3,3	41,02	11,29	0,35	-2,95	-10,94
Валова рентабельність реалізованої продукції %	7,99	38,5	20,69	8	0,01	-12,69
Рентабельність діяльності, %	2,69	32,87	12,3	0,37	-2,32	-11,93
Рентабельність продукції %	2,93	53,44	15,51	0,41	-2,52	-15,1

Джерело: складено автором

Усі показники рентабельності демонструють високу волатильність. Різкий стрибок у 2021 році може бути пов'язаний з одноразовими факторами, такими як продажем активів, отриманням значних дотацій та сприятливими цінами на продукцію. Падіння у наступні роки свідчить про нестабільність основної діяльності.

Значне збільшення валової рентабельності у 2021 році до 38,5% вказує на те, що підприємство мало змогу отримувати високий валовий прибуток. Але у

наступні роки показник значно зменшився до 20,69% у 2022 році та 8% у 2023 році.

Показник рентабельності продукції відображає загальну ефективність виробництва. У 2021 році показник був найвищим (53,44%), проте в наступні роки різко впав до 15,51% у 2022 і 0,41% у 2023. Це свідчить про суттєве знижння ефективності виробництва. Динаміка показників рентабельності за аналізований період відображена на рис. 2.5.

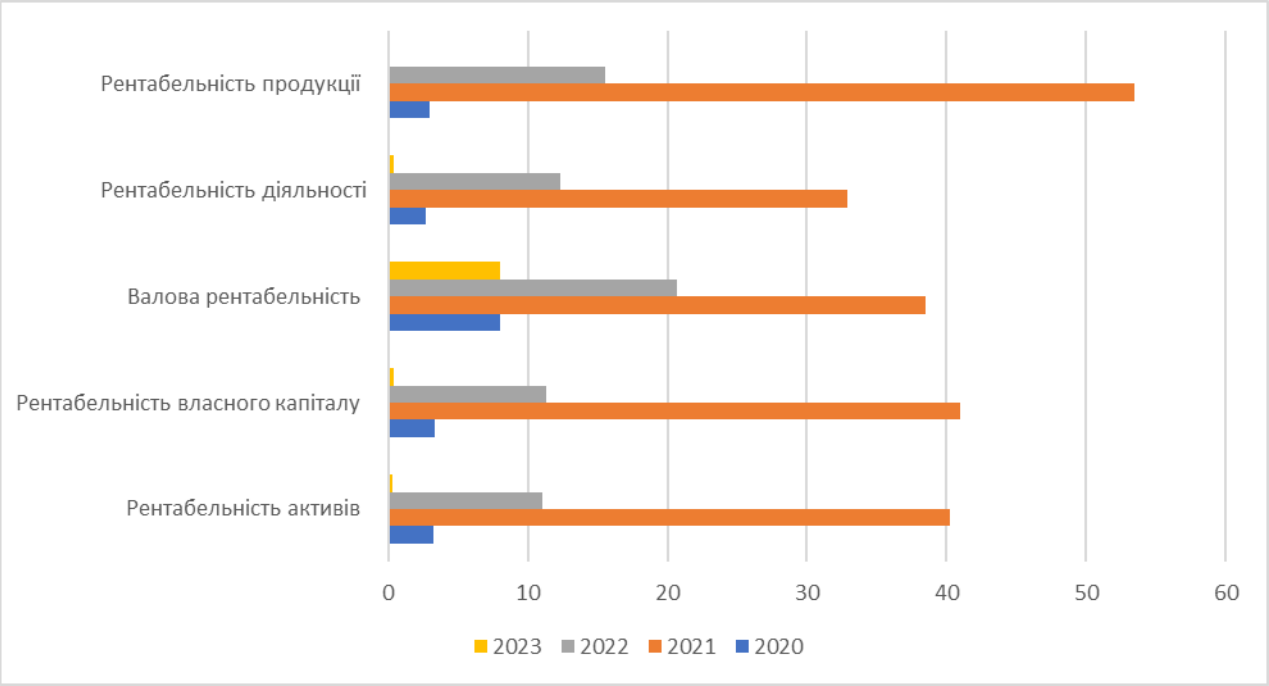

Рисунок 2.5 – Динаміка показників рентабельності підприємства ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р.р.

Джерело: складено автором

Заголом у 2021 році підприємство досягло свого піку в ефективності, рентабельності та прибутковості. Проте у наступні роки показники почали значно погіршуватися, особливо у 2023 році. Це може свідчити про внутрішні проблеми підприємства, зниження ринкових можливостей або негативний вплив зовнішніх факторів, таких як економічна нестабільність, інфляція чи проблеми у сільськогосподарському секторі.

Для оцінки ефективності діяльності ТОВ «Межівське» необхідно дослідити, як зміни в доходах, витратах та чистому прибутку впливають на рівень рентабельності його продукції та діяльності в цілому. Для визначення впливу

кожного фактора (чистого доходу та чистого фінансового результату) на рентабельність діяльності використовуємо метод ланцюгових підстановок [43].

Для цього в табл. 2.7 наведено фактори впливу чистого прибутку та доходів на рівень рентабельності діяльності ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р.р.

Таблиця 2.7 - Фактори впливу чистого прибутку та доходів на рівень рентабельності діяльності ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р.р.

Показники	2020	2021	2022	2023
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	40284	51675	48517	52063
Чистий фінансовий результат, тис.грн.	1085	16984	5969	195
Рентабельність діяльності, %	2,69	32,87	12,3	0,37
Зміна рентабельності діяльності, %		30,18	-20,57	-11,93
Вплив зміни чистого прибутку (%)		21,68	-18,60	12,17
Зміна рентабельності діяльності за рахунок зміни виручки від продажу, %		8,50	-1,97	0,24
Перевірка, %		30,18	-20,57	-11,93

Джерело: складено автором

Результати факторного аналізу свідчать про те, що основною причиною зниження рентабельності діяльності підприємства за досліджуваний період є негативна динаміка чистого фінансового результату. Зокрема, значне зростання прибутку у 2021 році призвело до збільшення рентабельності на 21,68% (превалюючий позитивний фактор), тоді як його різке падіння у 2022 та 2023 роках спричинило відповідно зменшення рентабельності на 18,60% та 12,17% (превалюючий негативний фактор). Зміна чистого доходу має менш значний вплив порівняно зі змінами чистого фінансового результату. Зокрема, зростання чистого доходу у 2021 році сприяло збільшенню рентабельності на 8,50%, тоді як його зниження у 2022 році призвело до зменшення рентабельності на 1,97% (різнонаправлений вплив).

Для поліпшення рентабельності підприємству необхідно зосередитися на збільшенні чистого прибутку **(**шляхом зниження витрат, підвищення ефективності виробництва, пошуку нових ринків збуту тощо.) та його стабілізації **(с**творення більш стабільного потоку доходів та мінімізація ризиків, пов’язаних зі змінами кон’юнктури ринку).

Разом з чистим прибутком, собівартість дає більш повне уявлення про те, що впливає на рентабельність . Факторив впливу чистого прибутку та собівартості на рівень рентабельності продукції ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р. наведена в табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Фактори впливу чистого прибутку та собівартості на рівень рентабельності продукції ТОВ «Межівське» за 2020-2023 р.р.

Показники	2020	2021	2022	2023
Собівартість, тис. грн.	37064	31780	38481	47897
Чистий фінансовий результат, тис. грн.	1085	16984	5969	195
Рентабельність продукції %	2,93	53,44	15,51	0,41
Зміна рентабельності продукції, %		50,51	-37,93	-15,1
Вплив зміни чистого прибутку (%)		33,74	-8,35	-0,17
Вплив зміни собівартості, %		16,77	-29,58	-14,93
Перевірка, %		50,51	-37,93	-15,1

Джерело: складено автором

Зниження собівартості у 2021 році сприяло значному зростанню рентабельності на 16,77%. Збільшення собівартості у 2022 та 2023 роках призвело до зниження рентабельності на 29,58% та 14,93% відповідно. Це підтверджує прямий негативний зв'язок між собівартістю та рентабельністю. Це підтверджує, що ефективність виробництва та управління витратами є більш критичними факторами, ніж обсяги продажів.

Зміна чистого прибутку також впливає на рентабельність, але її вплив менш однозначний. У 2021 році зростання чистого прибутку сприяло збільшенню рентабельності на 33,74%, тоді як у наступні роки вплив зниження чистого прибутку був менш суттєвим порівняно з підвищенням собівартості.

Отже, головним фактором, що впливає на рентабельність є саме зміни в собівартості, чистий прибуток є другим за важливістю фактором, та чистий дохід відіграє меншу роль у формуванні рентабельності.

Порівняльний міжгосподарський аналіз є потужним інструментом для оцінки ефективності діяльності та виявлення резервів для покращення [55]. Для порівняльного аналізу підприємства ТОВ «Межівське» було обрано два аналогічних сільськогосподарських підприємства, розташованих також в Дніпропетровській області. Результати аналізу предоставлено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9. Порівняльний аналіз фінансових результатів підприємств

Показник	ТОВ Межівське	ТОВ «ДНІПРО-Н»	ФГ «ТРІСКАЛО»	Рік
Виручка, тис. грн.	40284	36796	32909	2020
	51675	59564	77033	2021
	48517	52298	38958	2022
	52063	55523	70970	2023
Темп приросту 2023-2020, %	29.24	50,89	115,66	
Темп приросту 2023-2022, %	7.31	6,17	82,17	
Собівартість, тис. Грн**.**	37064	32509	27967	2020
	31780	33998	41839	2021
	38481	38874	35553	2022
	47897	47525	64598	2023
Темп приросту 2023-2020, %	29,23	46,19	130,98	
Темп приросту 2023-2022, %	24,47	22,25	81,69	
Чистий прибуток, тис. грн.	1085	178	827,7	2020
	16984	19885	33983	2021
	5969	3982	-1219	2022
	195	2562	-746	2023
Темп приросту 2023-2020, %	-82,03	1339	-190,13	
Темп приросту 2023-2022, %	-96,37	-35,66	38,8	
Рентабельність продукції, %	2,93	0,54	2,96	2020
	53,44	58,49	81,22	2021
	15,51	10,24	-3,42	2022
	0,41	5,39	-1,15	2023
Темп приросту 2023-2020, %	-86	898,14	-138,86	
Темп приросту 2023-2022, %	-97,3	-47,36	66,37	

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємств

У динаміці показників трьох підприємств — ТОВ «Межівське», ТОВ «ДНІПРО-Н» та ФГ «ТРІСКАЛО» — можна виявити кілька спільних тенденцій:

1.Схожа динаміка доходів від результатів діяльності: Усі три підприємства продемонстрували різке зростання виручки у 2021 році, за яким йде погіршення виручки у 2022 р. та покращення обсягів продажу у 2023 році (рисунок 2.6). Коливання виручки підприємств можна пояснити змінами на ринку через вплив погодних умов, геополітичну нестабільність, зростання витрат на виробництво та логістику, а також світову інфляцію.

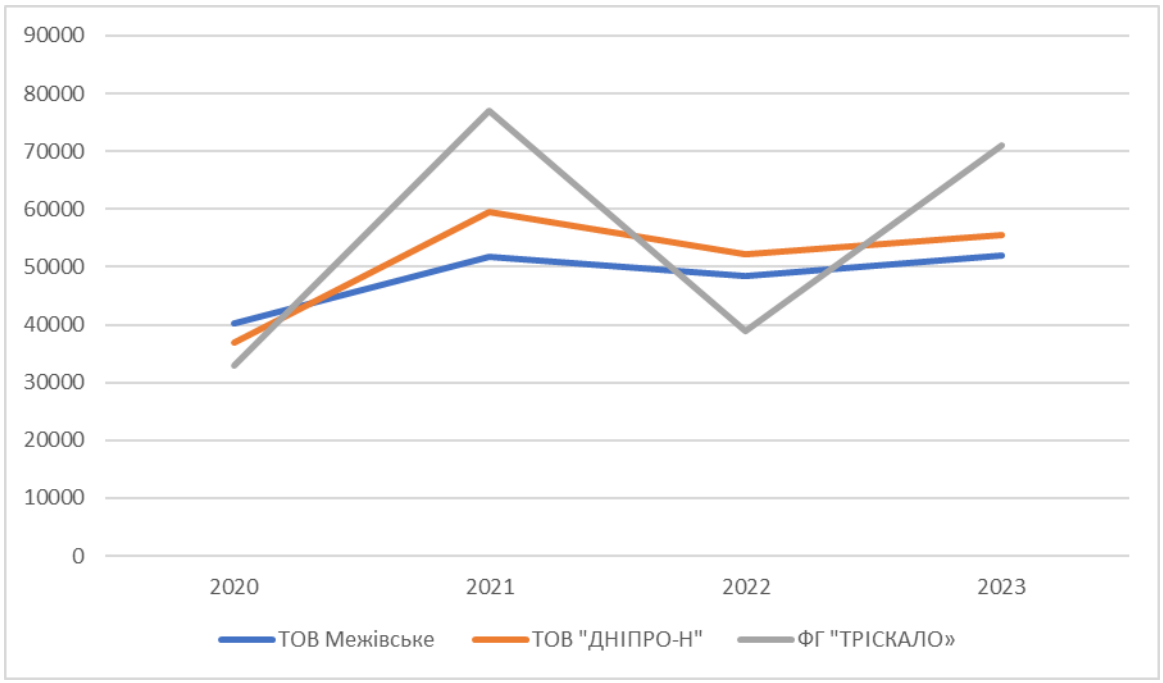

Рисунок 2.6 – Динаміка зміни доходів підприємств за 2020-2023 р.р., тис. грн.

Джерело: складено автором

2.Зростання собівартості: У всіх трьох підприємств спостерігається суттєве збільшення собівартості виробництва (рисунок 2.7) Це може бути наслідком загального підвищення цін на сировину, паливо, добрива та інші ресурси, що є характерним для аграрного сектору в останні роки.

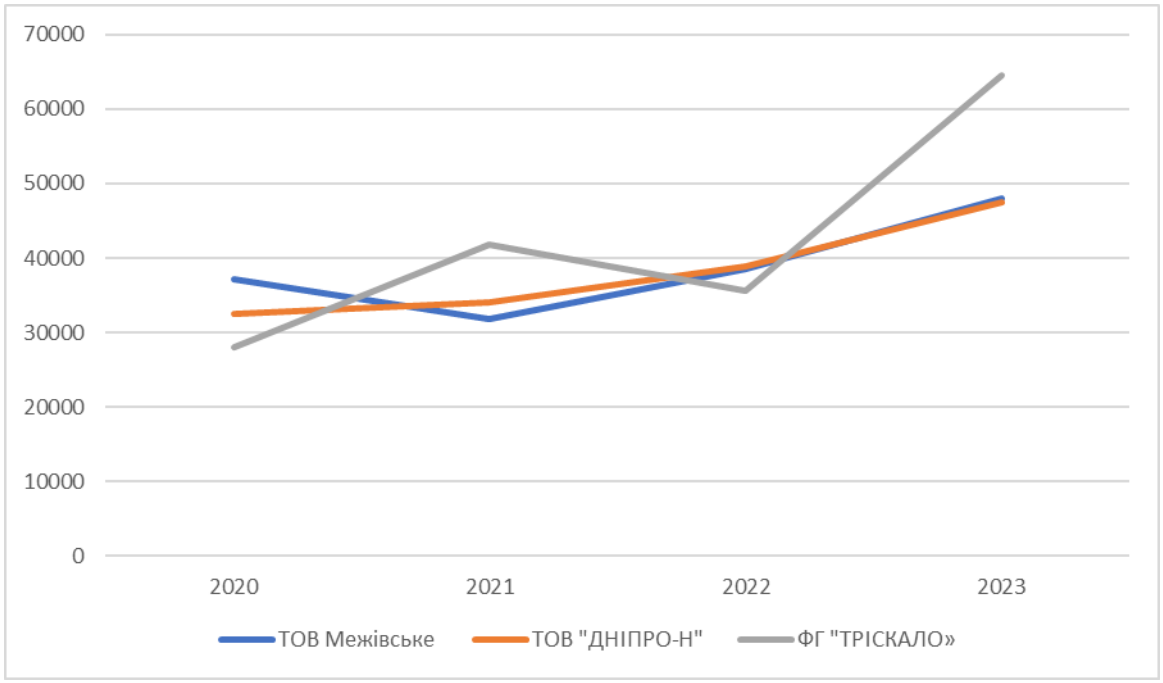

Рисунок 2.7- Динаміка зміни собівартості підприємств за 2020-2023 р.р.

Джерело: складено автором

3.Зниження прибутковості: Незважаючи на зростання виручки, всі три підприємства зазнали зниження прибутку в останні роки, особливо у 2023 році. Це свідчить про те, що збільшення собівартості перевищує темпи зростання доходів, що негативно впливає на чистий фінансовий результат. Динаміку зміни прибутку можна побачити на рисунку 2.8.

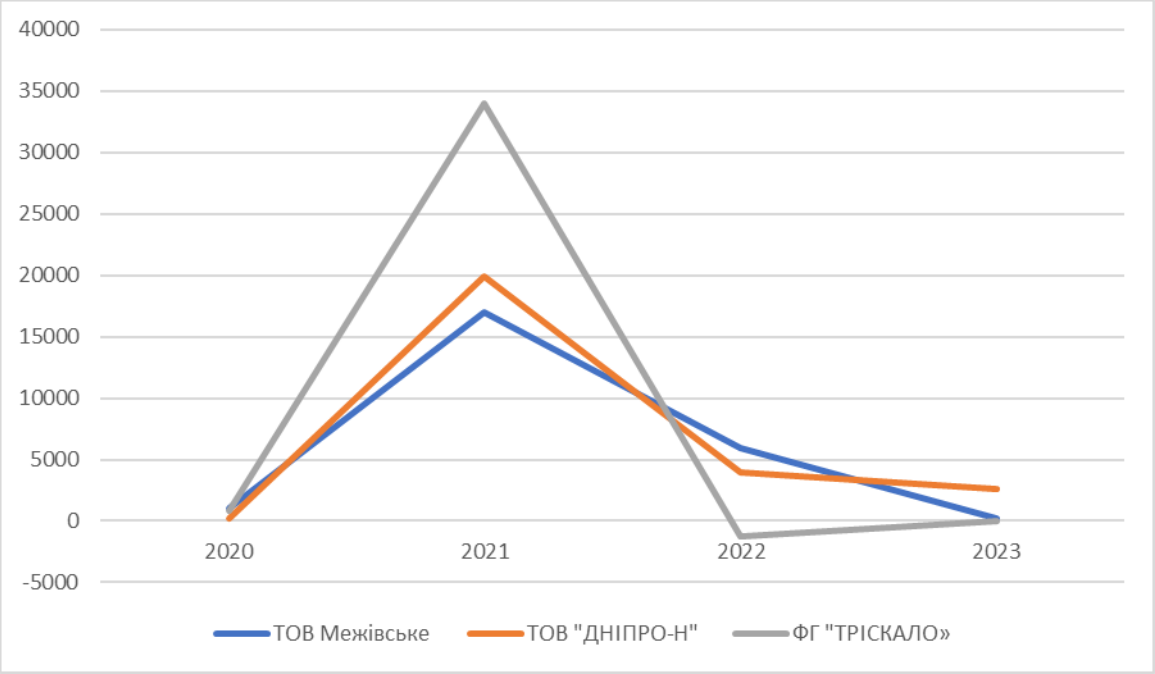

Рисунок 2.8 – Динаміка зміни прибутку підприємств за 2020-2023 р.р., тис. грн.

Джерело: складено автором

4.Зниження рентабельності: Рентабельність у всіх трьох підприємств значно знизилася, особливо в 2023 році. Це свідчить про проблеми з ефективністю управління витратами та, можливо, зі змінами на ринку зернових.

Отримані результати показують, що великий вплив на фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств мають саме зовнішні фактори.

1.Погодні умови: Сільське господарство безпосередньо залежить від природних факторів, таких як погодні умови, рівень опадів і температура. Зміни клімату можуть впливати на врожайність, що, своєю чергою, призводить до коливань виручки. У сприятливі роки врожайність зростає, що призводить до зростання виручки (як у 2021 році), тоді як несприятливі умови можуть викликати падіння доходів (2022 рік).

2. Геополітична нестабільність: Війна в Україні вплинула на глобальний ринок сільськогосподарської продукції, особливо на зерно. Україна є одним з основних експортерів зернових, і військові дії значно порушили постачання, збільшивши логістичні витрати і призвівши до коливань цін на зернові на світових ринках.

3. Зростання цін на енергоресурси та добрива: Зростання цін на паливо, електроенергію та добрива суттєво підвищує собівартість виробництва. Ці витрати є критичними для аграрного сектору, оскільки безпосередньо впливають на рентабельність. Незважаючи на зростання виручки, збільшення собівартості витрат, як у випадку з усіма трьома підприємствами, призводить до зниження чистого прибутку та рентабельності.

4. Світова інфляція: Світова інфляція вплинула на всі аспекти виробництва і продажу сільськогосподарської продукції. Зростання цін на продукти, послуги, сировину та логістику збільшує фінансовий тиск на агропідприємства, знижуючи їх рентабельність.

5. Коливання попиту на зернові: Попит на зернові культури залежить від стану ринку як всередині країни, так і за кордоном. У 2021 році спостерігалося зростання попиту після пандемії COVID-19, що сприяло зростанню виручки. Проте нестабільність 2022 року та перебої у постачанні викликали певні проблеми з експортом, що вплинуло на зниження продажів.

6. Зміни в законодавстві та регуляції: Державна підтримка, податкові пільги та субсидії мають значний вплив на аграрні підприємства. Будь-які зміни у законодавстві, пов'язані з державною підтримкою сільського господарства, можуть сприяти або перешкоджати зростанню доходів.

Згідно статистичним даним, 2021 рік в Україні відзначили рекордний урожай у 100 мільйонів тонн. Початок повномасштабної війни та несприятливі погодні умови у 2022 році призвели до зниження врожайності зернових культур до 56 млн тонн. До 2023 року, завдяки стратегічним коригуванням посівів і частковому відновленню загальний урожай відновився до 70 мільйонів тонн [57].

Таким чином ми виявили, що погіршення фінансових показників підприємства у 2022–2023 роках викликано комплексом зовнішніх та внутрішніх факторів. Війна, економічна нестабільність, підвищення витрат на ресурси та неефективне управління зіграли ключову роль у зниженні рентабельності та прибутковості.

Висновки до розділу 2

ТОВ "Межівське" є суб'єктом господарювання, основним видом діяльності якого є вирощування зернових і технічних культур. Загальна площа сільськогосподарських угідь підприємства складає 2450 гектарів. Основна мета ТОВ «Межівське» полягає в забезпеченні стабільного та рентабельного сільськогосподарського виробництва.

Підприємство діє як юридична особа, керуючись Статутом і чинним законодавством України, має самостійний баланс, власне майно та повний комплекс атрибутів юридичної особи. Управління здійснюється загальними зборами учасників, які визначають основні напрямки діяльності та обирають керівництво. Оперативне управління покладено на директора, відповідального за виконання рішень зборів, а контроль за фінансово-господарською діяльністю здійснює ревізійна комісія, обрана учасниками.

Облік доходів на підприємстві ТОВ «Межівське» структуровано за рахунками: 70 використовується для фіксації основних доходів від реалізації продукції, 71 відображає інші операційні доходи, що виникають у процесі діяльності, але не стосуються основної діяльності, а 74 обліковує доходи, які не пов’язані з операційною діяльністю та реалізацією продукції.

Усі прямі витрати за звітний період відносяться до виробничої собівартості на активний калькуляційний рахунок 23 «Виробництво». Рахунок 90 використовується для обліку витрат, пов’язаних із виробництвом і реалізацією продукції, товарів і послуг. Для сільського господарства характерна сезонність виробництва, через що витрати на вирощування продукції накопичуються

протягом тривалого періоду і відображаються на рахунку 90 лише після збору врожаю або реалізації продукції.

Загальновиробничі витрати, обліковані на рахунку 91, розподіляються за нормативним коефіцієнтом: частина списується на рахунок 23, а нерозподілені витрати направляються на собівартість реалізації через рахунок 90.

Рахунок 79 «Фінансові результати» узагальнює підсумкову інформацію про доходи та витрати підприємства за звітний період, відображаючи фінансовий результат його діяльності. Доходи записуються на кредиті рахунку, а витрати — на дебеті. Наприкінці періоду рахунок закривається: прибуток або збиток списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки».

Аналіз господарської діяльності ТОВ «Межівське» показав, що підприємство стикається з суттєвими зниженнями фінансових показників діяльності. Постійне підвищення собівартості призводить до скорочення прибутку.

Протягом чотирьох років підприємство збільшило свою виручку на 29,24%, але собівартість зросла майже з такою ж швидкістю (29,23%). У 2023 році прибуток знизився на 82,03% порівняно з 2020 роком і на 96,37% порівняно з 2022 роком. Факторний аналіз виявив, що основною причиною зменшення прибутку стало зростання собівартості продукції, яке перекрило позитивний ефект від збільшення обсягів реалізації.

Аналіз витрат ТОВ «Межівське» показав, що основну частку становить собівартість реалізованої продукції, яка поступово зростає через подорожчання ресурсів або неефективність виробничих процесів. Адміністративні витрати зросли значно, що потребує контролю, щоб уникнути перевищення оптимального рівня. Витрати на збут досягли піку у 2022 році, але знизилися у 2023-му, тоді як інші операційні витрати різко зросли, що може загрожувати фінансовій стабільності підприємства. Загальне збільшення витрат на 32,03% за три роки вказує на необхідність оптимізації витрат і процесів для підтримання рентабельності та фінансової стійкості.

Завищені показники ліквідності підприємства свідчать про надмірну кількість ліквідних активів, які можна швидко використати для покриття короткострокових зобов’язань. Водночас висока волатильність показників рентабельності, зокрема їхній різкий стрибок у 2021 році через одноразові фактори, такі як продаж активів, дотації чи сприятливі ціни, і подальше падіння, вказує на нестабільність основної діяльності підприємства, що потребує посилення контролю за її ефективністю.

Нами був зроблений порівняльний міжгосподарський аналіз ТОВ Межівське з двома аналогічними підприємствами, який виявив спільні тенденції до динаміки виручки, зростання собівартості, зниження прибутковості та рентабельності. Це вказує, що великий вплив на фінансові результати діяльності сг підприємств мають саме зовнішні фактори.

Для стабілізації фінансових показників підприємству варто переглянути свою стратегію, зокрема підвищити ефективність використання активів і капіталу, зменшити витрати та оптимізувати виробництво.

РОЗДІЛ 3
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «МЕЖІВСЬКЕ»

3.1. Шляхи удосконалення обліку фінансових результатів ТОВ «Межівське»

Підприємство ТОВ «Межівське» окрім основної діяльності - вирощування та продаж зернових та технічних культур, також займається допоміжною діяльністю - розведення свиней, рибництво, виробництво продуктів харчування, торгівля. Зважаючи на різноманітність видів діяльності підприємства для ефективного управління та аналізу фінансових результатів необхідна детальна система аналітичного обліку. Для підвищення точності обліку фінансових результатів у ТОВ «Межівське» пропонуємо деталізувати аналітичний облік витрат, доходів та фінансових результатів. Це передбачає створення додаткових субрахунків для різних напрямів сільськогосподарського виробництва (рослинництво, тваринництво, рибництво, допоміжна діяльність), культур (зернові, олійні) та навіть окремих культур (пшениця, ячмінь).

Для отримання більш детальної інформації про структуру доходів підприємства пропонується ввести додаткові аналітичні субрахунки до рахунку 701 "Дохід від реалізації". Це дозволить відображати доходи окремо за видами продукції. Зокрема, пропонується використовувати такі субрахунки:

701.1 – Дохід від реалізації продукції рослинництва:

701.11 - Дохід від реалізації пшениці

701.12 - Дохід від реалізації ячменю

701.13 - Дохід від реалізації кукурудзи

701.14 - Дохід від реалізації соняшнику

701.15 – Інші доходи від реалізації зернових та технічних культур

701.2 - Дохід від реалізації продукції тваринництва:

701.21 - Дохід від реалізації свиней

701.22 - Дохід від реалізації м’яса

701.3 – Дохід від прісноводного рибництва

701.4 – Дохід від виробництва продуктів борошномельно-круп'яної промисловості:

701.41 – Дохід від продажу борошна

701.42 – дохід від продажу круп

701.43 – Інші доходи

Для рахунку 702 «Дохід від реалізації товарів»:

702.1 – Дохід від оптової торгівлі

702.2 – Дохід від роздрібної торгівлі

Для рахунку 703 «Дохід від реалізації робіт та послуг»:

703.1 – Дохід від агрономічних послуг

703.2 – Дохід від інших послуг

Аналогічні субрахунки необхідно розробити для рахунку 90 «Собівартість реалізації» (в розрізі рослинництва, тваринництва, рибництва, допоміжної діяльності, виробництва продуктів борошномельно-круп'яної промисловості та інших послуг). Такий підхід дозволяє отримати вичерпну інформацію про ефективність роботи кожного напрямку діяльності, ідентифікувати найбільш прибуткові та проблемні сегменти бізнесу. Це, в свою чергу, дає можливість приймати зважені управлінські рішення, спрямовані на оптимізацію виробничих процесів, розширення прибуткових напрямків та мінімізацію ризиків.

Доцільно також розширити використання рахунку 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення» шляхом введення додаткових аналітичних субрахунків другого і третього рівнів. Це дозволить детальніше обліковувати окремі види сільськогосподарських матеріалів. На дебеті цих субрахунків буде відображатися надходження насіннєвого матеріалу, а на кредиті — його переміщення та вибуття, включаючи використання у виробництві або реалізацію. Такий підхід сприятиме підвищенню точності обліку та полегшить контроль за рухом матеріалів, що особливо важливо для ефективного планування і управління сільськогосподарськими ресурсами.

У чинному «Плані рахунків бухгалтерського обліку» для відображення фінансових результатів передбачено три субрахунки: 791 «Результат операційної діяльності», 792 «Результат фінансових операцій» та 793 «Результат іншої діяльності». Однак, на нашу думку, у субрахунках 791 та 792 об'єднано кілька різних видів діяльності підприємства. Зокрема, на субрахунку 791 відображаються результати як основної, так і іншої операційної діяльності, а на субрахунку 792 — фінансова та інвестиційна діяльність.

Враховуючи, що бухгалтерський облік повинен забезпечувати користувачів повною, об'єктивною та достовірною інформацією, пропонується внести зміни у методику обліку.

1. Розмежувати операції за видами діяльності. Всі доходи та витрати, пов'язані виключно з інвестиційною діяльністю, слід відображати на окремому субрахунку 793. Це дозволить точніше відслідковувати результати інвестиційних операцій.

2. Ввести новий рахунок 794 «Дохід від іншої діяльності», на якому відображатимуться всі операції, пов'язані з непередбачуваними чи форс-мажорними обставинами. Наприклад, на дебеті рахунку 794 можна відображати витрати, спричинені стихійними лихами, списання активів або інші подібні події.

Ці зміни сприятимуть підвищенню прозорості обліку і допоможуть точніше відображати фінансові результати підприємства, забезпечуючи користувачів більш детальною та структурованою інформацією для ухвалення управлінських рішень.

Однією з проблем при формуванні фінансових результатів є відсутність резерву сумнівних боргів на балансі ТОВ "Межівське", що призводить до переоцінки активів підприємства, оскільки дебіторська заборгованість відображається за повною сумою, не враховуючи ймовірності неповернення. Це спотворює реальну фінансову ситуацію компанії та може призвести до неправильних управлінських рішень. Створення резерву сумнівних боргів дозволяє більш точно оцінити її реальну вартість та забезпечує формування резерву для покриття можливих втрат від непогашення боргів.

Розмір резерву визначається за допомогою одного з двох основних методів :

- метод абсолютної суми сумнівної заборгованості: Використовується для конкретних боржників, щодо яких вже є підстави вважати, що заборгованість не буде повернена. Цей метод передбачає оцінку кожного боргу окремо, на підставі інформації про фінансовий стан боржника або інших факторів.
- метод коефіцієнта сумнівності: Застосовується для всієї суми дебіторської заборгованості або її частини. Підприємство використовує статистичні дані або власний досвід для визначення коефіцієнта, який відображає частку заборгованості, що, ймовірно, не буде повернута. Цей підхід підходить для великих масивів даних або ситуацій, коли неможливо оцінити кожного боржника окремо [5].

Створення резерву сумнівних боргів безпосередньо зменшує чистий прибуток звітного періоду, оскільки витрати на його формування враховуються у складі інших операційних витрат. Проте це дозволяє підприємству уникнути різкого зниження прибутковості в майбутніх періодах, якщо заборгованість виявиться безнадійною. Завдяки наявності резерву сумнівних боргів, підприємство може точніше прогнозувати свої фінансові результати, оскільки сума дебіторської заборгованості буде відображена з урахуванням ймовірності її погашення [22].

Незалежно від обраного методу, нарахування резерву сумнівних боргів відображається як операційні витрати, що впливає на величину чистого прибутку звітного періоду. Таким чином, підприємство має можливість свідомо коригувати показники фінансової звітності, забезпечуючи при цьому більш реалістичну оцінку свого фінансового стану. Оцінку сумнівних боргів необхідно проводити регулярно (наприклад, щокварталу) для забезпечення актуальності інформації.

Рекомендується розробити внутрішню політику щодо регулярного аналізу дебіторської заборгованості та визначення резерву сумнівних боргів. Це допоможе систематично відображати фінансові ризики, пов'язані з непогашеними боргами.

Оскільки на підприємстві відсутній окремо організований управлінській облік, доцільно впровадити систему, яка допоможе більш ефективно управляти

ресурсами та контролювати фінансові показники. Управлінській облік – це важливий інструмент для прийняття стратегічних рішень, і його структура може бути інтегрована з наявним фінансовим обліком [45]. Рекомендується видати наказ генерального директора про призначення одного працівника для ведення управлінського обліку на період двох місяців для перевірки доцільності його впровадження на підприємстві та подальшого ухвалення рішень. Розробка системи управлінського обліку дозволить більш гнучко контролювати витрати та доходи, розподіляти фінансові потоки за окремими напрямками діяльності.

Впровадження автономної системи управлінського обліку фінансових результатів передбачає створення окремого плану рахунків з високим рівнем деталізації для управлінського обліку. Така детальна аналітика дозволяє накопичувати дані для глибокого аналізу кожної категорії витрат, що безпосередньо впливають на формування управлінського прибутку. Це критично важливо для прийняття ефективних управлінських рішень.

Оперативне визначення чинників, які сприяють зниженню витрат та збільшенню доходів, а також контроль за відповідальністю за негативні відхилення, вимагають створення детальних звітів за кожним видом витрат [28]. Ці звіти повинні відображати фактичні витрати та дозволяти виявляти розбіжності між фактичними та нормативними показниками.

Запропонована методика аналізу фінансових результатів підприємства включає кілька важливих напрямів:

1. Оцінка динаміки і причин змін структури формування фінансових результатів.
2. Факторний аналіз прибутку від реалізації активів.
3. Розрахунок показників для оцінки ефективності досягнення фінансових результатів.
4. Дослідження факторів, що формують бухгалтерський та податковий прибуток.
5. Аналіз показників рентабельності підприємства.

Ця методика передбачає проведення таких видів аналізу [9]:

6. Горизонтальний аналіз — оцінка змін кожного фінансового показника за період, що аналізується.

7. Вертикальний аналіз — оцінка структури прибутку та змін в його складі.

8. Трендовий аналіз — вивчення тенденцій змін показників протягом кількох звітних періодів.

9. Факторний аналіз — виявлення причин змін прибутку та їх кількісна оцінка.

Основною метою управлінського аналізу є постійне інформаційне забезпечення, яке дозволяє контролювати ефективність діяльності підприємства. Це стосується виконання виробничих завдань, реалізації продукції та виявлення внутрішніх резервів для підвищення рентабельності й оптимізації витрат.

Завдяки управлінському аналізу можна точно визначити як позитивні, так і негативні чинники, що впливають на формування прибутку. Отримані дані дозволяють своєчасно приймати обґрунтовані управлінські рішення для покращення фінансової ефективності підприємства.

3.2 Розробка рекомендацій щодо покращення фінансових результатів підприємства ТОВ «Межівське»

Аналіз роботи досліджуваного підприємства виявив суттєвий недолік: відсутність наукового підходу до розподілу ресурсів. Це призводить до неефективного використання виробничого потенціалу, особливо земельного. Адже земля є одним з найважливіших ресурсів у сільському господарстві.

Щоб усунути цю проблему, необхідно впроваджувати сучасні методи управління, зокрема, економіко-математичне моделювання. Застосування таких методів дозволить значно підвищити ефективність виробництва. Порівнюючи результати, отримані за допомогою математичних моделей, з реальними показниками діяльності підприємства, можна виявити значні резерви для збільшення виробництва та зниження його собівартості [4]. Це дозволить не лише

підвищити прибутковість підприємства, але й покращити якість продукції та її конкурентоспроможність на ринку.

Ключовим критерієм при формуванні оптимальної структури є максимізація прибутку від одиниці площі за умови мінімізації витрат на виробництво. Іншими словами, необхідно знайти таке співвідношення різних культур у сівозміні, яке б дозволило отримати максимальний дохід при найменших затратах праці та ресурсів.

Для визначення найбільш раціональної структури посівних площ сучасні аграрії широко використовують економіко-математичні методи [4]. Ці методи дозволяють описати всі умови, які необхідно врахувати при плануванні сівозмін, у вигляді математичної моделі. Далі, за допомогою комп'ютерних програм, ця модель вирішується, і в результаті визначаються оптимальні розміри посівних площ для кожної культури в конкретному господарстві.

Основним напрямком діяльності досліджуваного підприємства є вирощування рослинницької продукції, зокрема зернових та технічних культур, від реалізації яких підприємство отримує основну частину прибутку. Загальний земельний банк підприємства складає 2450 га, з них площа рілля – 2330 га. Необхідні для розрахунку галузеві показники підприємства за 2023 рік наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Вхідні дані для розрахунку за 2023 рік

Показники	Вид сільськогосподарської продукції			
	Пшениця	Ячмінь	Кукурудза	Соняшник
Урожайність, ц/га	34.5	39	45	25.4
Витрати праці на 1 га, люд.-год.	34	31.6	33.2	29.8
Матеріально-грошові витрати на 1га, грн	11580	10210	12310	11350
Реалізаційна ціна 1 ц, грн.	513.4	422.7	524	1298.6
Прибуток на 1 га, грн.	1623	1343	1975	2427

Джерело: складено автором

Для забезпечення виконання договірних зобов’язань підприємству необхідно поставити 20 000 центнерів озимої пшениці. Окрім цього, 6 000

центнерів пшениці буде використано для виробництва борошна на підприємстві, а ще 1 000 центнерів необхідно для виготовлення комбікорму. Також потрібно загалом: 14 000 центнерів ячменю, 9 000 центнерів кукурудзи,12 000 центнерів соняшнику. Для виконання цих завдань передбачено витрати праці в обсязі 80 000 людино-годин. На основі цих даних необхідно визначити оптимальні площі для посіву відповідних сільськогосподарських культур, щоб максимізувати прибуток підприємства.

Для цього рекомендується використовувати електронні таблиці Microsoft Excel, а також вбудовані математичні функції та інструмент «Розв’язувач». Цей інструмент дозволяє швидко і точно знайти оптимальні рішення задачі, які можна адаптувати до умов конкретного підприємства.У процесі розрахунків вводяться початкові статистичні дані, які перетворюються в математичну модель із заданими обмеженнями, а також встановлюються параметри для оптимального розв'язку та обробки даних.

Відповідно до економіко-математичної моделі завдання та початкових умов, для вирішення задачі оптимізації виробництва визначаються такі змінні величини, що відповідають площам посіву у гектарах:

X_1 — озима пшениця, га;

X_2 — ячмінь, га;

X_3 — кукурудза, га.

X_4 — соняшник, га.

Усі вимоги задачі сформульовані у вигляді лінійних рівнянь або нерівностей. Перша група обмежень стосується використання наявних виробничих ресурсів. Перше обмеження визначає, що загальна площа під посіви сільськогосподарських культур не повинна перевищувати виділені 2330 гектарів:

1) $X_1+X_2+X_3+X_4 = 2330$ га

Друге обмеження враховує, що сума матеріально-фінансових витрат на вирощування культур не повинна перевищувати наявні запаси матеріальних і фінансових ресурсів:

2) $11.58X_1 + 10.21X_2 + 12.31X_3+ 11.35X_4 \leq 38030$ тис. грн.

Третє обмеження стосується трудових витрат на вирощування кожної культури, які не повинні перевищувати середні витрати по господарству:

3) $34X_1 + 31.6X_2 + 33.2X_3 + 29.8X_3 \leq 80000$ люд.-год.

Друга група обмежень стосується виконання планових завдань щодо кожної культури:

4) $X_1 \geq 27000$ ц;

5) $X_2 \geq 14000$ ц;

6) $X_3 \geq 9000$ ц;

6) $X_4 \geq 12000$ ц.

Після розрахунків цільова функція матиме такий вигляд:

$132.3X_1+104.3X_2+177.5X_3 +212.7X_4 \rightarrow$max.

Результати предоставлено на рис. 3.1.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Обмеження	Од. виміру	X1	X2	X3	X4		Вид обм	Об.обм.
2	Оптимальне рішення	га	782,6087	358,9744	200	988,4169			
3	Рілля	га	1	1	1	1	2330	<=	2330
4	Затрати праці	люд.- год./га	34	31,6	33,2	29,8	74047,11	<=	84000
5	Матеріальні витрати	грн./га	11,58	10,21	12,31	11,35	26408,27	<=	38030
6	Виконання умов по поставки пшениці	ц	34,5				27000	>=	27000
7	Виконання умов по поставки ячменю	ц		39			14000	>=	14000
8	Виконання умов по поставки кукурудзи	ц			45		9000	>=	9000
9	Виконання умов по поставки соняшника	ц				25,4	25105,79	>=	12000
10	Цільова функція максимум прибутку	грн	1623	1343	1975	2427	4546164		

Рисунок 3.1. Економіко-математична модель оптимізації структури посівних площ в господарстві

Джерело: складено автором

У результаті оптимізації отримано наступні площі посівів для підприємства ТОВ «Межівське»:

- площа пшениці 782,61 га;
- площа ячменю 358,97 га;
- площа кукурудзи 200 га;
- площа соняшнику 988,42 га;

Загальна посівна площа залишається незмінною і становить 2330 га.

За результатами оптимізації, максимальний прибуток від продукції рослинництва склав 4 546 164 грн., що є вагомим внеском у загальний валовий прибуток підприємства за 2023 рік, який склав 4 166 тис. грн. (з урахуванням тваринництва, переробки борошна та супутніх послуг).

Для зниження собівартості продукції також необхідно вжити низку заходів, таких як:

- пошук більш ефективних та екологічно чистих альтернативних добрив;
- перехід на використання альтернативних джерел енергії;
- скорочення понадпланових відходів (шляхом покращення технологічних процесів, навчання персоналу правильним методам обробки та зберігання, а також впровадження системи контролю за якістю);
- оптимізація фонду оплати праці;
- усунення невиправданих і непродуктивних витрат (це передбачає ретельний аналіз загальновиробничих витрат, а також витрат на утримання та експлуатацію устаткування);
- зменшення втрат від браку (впровадження більш суворого контролю якості на всіх етапах виробництва, а також покращення процесів навчання працівників);
- усунення збитків від непроданої продукції та позареалізаційних витрат.

Головний бухгалтер повинен здійснювати систематичний контроль за дотриманням планів виробництва та реалізації продукції. Особливу увагу слід приділяти пошуку та усуненню причин виникнення додаткових витрат, таких як штрафи, пені, недостачі, а також інших видів втрат. Для цього необхідно проводити регулярний аналіз фінансової звітності та оперативно вживати заходів щодо попередження та усунення виявлених відхилень.

Впровадження автоматизованих систем обліку у ТОВ «Межівське» дозволить значно підвищити ефективність ведення бухгалтерського обліку, оптимізувати процеси управління та підвищити рентабельність підприємства. Автоматизація надає можливість швидко адаптуватися до змін законодавства, а також оперативно отримувати аналітичну інформацію для прийняття управлінських рішень [6]. Найбільш адаптованим до обробки бухгалтерської

інформації на підприємстві пропонується впровадити програмне забезпечення Bookkeeper у поєднанні з додатковими модулями для обліку аграрних процесів та інтеграціями з додатковими системами (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Переваги інтеграції Bookkeeper з додатковими модулями/системами

Система / Модуль	Опис	Переваги інтеграції
ERP – системи для агробізнесу (BAS AGRO)	Спеціалізована система для аграрної галузі, що враховує специфіку рослинництва та тваринництва	Автоматизація аграрних процесів, облік сільгосппродукції, управління виробничими циклами
BAS Управління торгівлею	Система для обліку закупівель, продажів, логістики та управління запасами	Ефективний облік товарів, управління постачанням та складом, оптимізація логістичних процесів
RM для агробізнесу (Zoho CRM)	Система для управління взаємовідносинами з клієнтами та контрагентами	Покращення якості обслуговування клієнтів, відстеження циклу продажів, побудова довгострокових відносин із партнерами
BI-системи (Power BI, QlikView)	Платформи для створення звітів і бізнес-аналітики	Аналіз виробничих та фінансових показників, моніторинг KPI, побудова прогнозів для прийняття стратегічних рішень
Геоінформаційні системи (Cropio)	Системи для управління земельними ресурсами та моніторингу стану посівів	Оптимізація сівозміни, контроль за використанням земельних ділянок, моніторинг продуктивності угідь
Системи контролю за технікою (Wialon)	Рішення для моніторингу транспорту та агротехніки	Контроль використання техніки, оптимізація маршрутів, відстеження стану та обслуговування агротехніки

Джерело: складено на основі [20,21,56]

Впровадження програмного забезпечення Bookkeeper на підприємстві ТОВ «Межівське» може суттєво підвищити фінансові результати за рахунок автоматизації бізнес-процесів, оптимізації витрат і підвищення ефективності управління.

Основні функції, які система забезпечує для аграрних підприємств, включають [56]:

- ведення бухгалтерського та податкового обліку;
- облік амортизації, управління технікою та обладнанням;
- облік виробництва та врожайності;
- облік витрат і собівартості;

- управління земельним банком;
- облік сезонних робіт і працівників;
- управління фінансами та бюджетування;
- аналіз фінансових показників;
- формування фінансової звітності.

Автоматизація фінансового та бухгалтерського обліку дозволить значно знизити кількість помилок, які виникають при ручному введенні даних. Це стосується обліку витрат, доходів, нарахувань амортизації та інших операцій. Завдяки точному обліку підприємство зможе краще контролювати витрати на всіх етапах діяльності, виявляти неефективні процеси і своєчасно вживати заходів для їх оптимізації. Наприклад, автоматизований облік витрат на насіння, добрива та паливо допоможе уникнути перевитрат і забезпечить більш точне планування бюджетів.

Точний облік амортизації дозволить правильніше визначати собівартість продукції, що допоможе краще оцінити рентабельність кожного виду діяльності та дозволить уникнути перекручення прибутку через неправильне відображення амортизаційних витрат [20]. Автоматизований облік амортизації також допомагає точно визначити, коли техніка потребує заміни або модернізації. Своєчасна заміна або модернізація техніки знижує витрати на її ремонт і обслуговування, а також запобігає простоям через поломки. Це дозволить знизити операційні витрати та підвищити ефективність виробництва, що позитивно вплине на чистий прибуток.

Ведення операцій за аграрними технологіями в системі Bookkeeper включає облік земельних ділянок, планування та контроль витрат на посівні роботи, збирання врожаю та зберігання продукції [56]. Оптимізація використання земель допоможе підвищити продуктивність полів, оскільки підприємство зможе вибрати найкращі культури для кожної ділянки залежно від її характеристик. Це підвищить врожайність та загальний дохід підприємства, а також дозволить знизити витрати на неефективне використання земельних площ. Чітке планування витрат допоможе підприємству уникнути перевитрат та знизити собівартість вирощування культур, а також може підвищити маржинальність продукції,

оскільки витрати на посівні роботи можуть бути більш точно сплановані, а ресурси використані раціональніше.

Програма враховує специфіку сільськогосподарської діяльності, зокрема сезонність робіт і необхідність залучення тимчасового персоналу. Оптимізація витрат на заробітну плату дозволить уникнути переплат та нераціональних витрат на персонал. Підприємство точно буде знати, які обсяги робіт виконані кожним працівником, що допоможе встановлювати справедливу оплату. Це може знизити витрати на оплату праці та підвищити рентабельність виробництва. Прозорий облік робочого часу дозволить керівництву краще розуміти ефективність використання робочої сили і точно визначати, які витрати є виправданими, це допоможе уникати переплат за непотрібні години роботи та підвищить продуктивність працівників.

Автоматично генерування як бухгалтерської, так і податкової звітності дозволить значно скоротити час, який витрачається на їх підготовку, а також покращити точність цих звітів [21]. При змінах у податковому законодавстві система оновлює методику нарахування податків автоматично, що дозволяє підприємству уникати штрафів та проблем, пов'язаних з невчасним поданням звітів або помилками у фінансових документах.

Проведення аналізу рентабельності кожного виду продукції допоможе визначити прибутковість окремих напрямків діяльності підприємства, що необхідно для прийняття рішення щодо скорочення нерентабельної діяльності.

Інтеграція з системами управління складом (WMS — Warehouse Management System) надає можливість автоматизувати облік руху сировини та готової продукції. Це дозволяє оптимізувати запаси, уникати перевитрат та знижувати втрати через недостачі або неправильне складування. Завдяки обліку сезонних запасів добрив та насіння можна вчасно поповнювати їх без ризику перевантаження складів або дефіциту у ключові періоди.

Інтеграція з CRM-системами (Customer Relationship Management) дозволить підприємству автоматично оновлювати інформацію про своїх клієнтів, відстежувати процеси продажу та своєчасно обробляти замовлення [56]. Це дає

можливість покращити якість обслуговування клієнтів, оптимізувати продажі та укладати вигідніші угоди.

Моніторинг стану полів через агроінформаційні системи дозволяє визначати, коли і які роботи потрібно проводити посів, обробка, збирання врожаю, що дозволяє максимально ефективно використовувати сільськогосподарську техніку, добрива та засоби захисту рослин. Оптимізація використання ресурсів призводить до зниження витрат на матеріали і технічне обслуговування та підвищення рентабельності підприємства. Завдяки аналізу врожайності та збору даних про кожну культуру, підприємство може точніше планувати майбутні врожаї і приймати рішення щодо посіву, обробки ґрунтів, внесення добрив тощо. Це сприяє кращому управлінню виробничими циклами, що дозволяє мінімізувати неврожайні сезони та втрати через несприятливі погодні умови, і, відповідно, підвищити загальну ефективність.

Таким чином, завдяки впровадженню системи Bookkeeper, підприємство ТОВ «Межівське» отримує можливість значно покращити свої фінансові результати за рахунок підвищення точності обліку, оптимізації витрат, прозорості фінансових операцій та більш ефективного управління ресурсами.

Висновки до розділу 3

ТОВ «Межівське» поєднує основну діяльність із вирощування зернових та технічних культур із допоміжними напрямами, такими як тваринництво, рибництво, виробництво харчової продукції та торгівля.

Пропонується створити додаткові субрахунки до рахунків 701 «Дохід від реалізації» та 90 «Собівартість реалізації» для поділу даних за напрямками діяльності та окремими культурами, що забезпечить точніший аналіз і допоможе оптимізувати процеси.

Розширення використання рахунку 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення» через введення аналітичних рівнів сприятиме кращому контролю за рухом матеріалів і плануванню ресурсів.

Для відокремлення доходів і витрат, пов’язаних із форс-мажорними обставинами, пропонується ввести рахунок 794 «Дохід від іншої діяльності».

Впровадження автономного управлінського обліку з високим рівнем деталізації рахунків стане для ТОВ «Межівське» ключовим інструментом для аналізу фінансових результатів і прийняття ефективних управлінських рішень. Деталізований облік доходів і витрат за окремими напрямками діяльності, такими як рибництво чи розведення свиней, дозволить оцінити їхню прибутковість і вирішити, чи варто продовжувати інвестування в ці сфери. Створення детальних звітів із порівнянням фактичних і нормативних витрат допоможе виявляти причини розбіжностей, контролювати витрати та оперативно вживати заходів для оптимізації.

Методика аналізу фінансових результатів включає оцінку змін структури прибутків, факторний аналіз причин змін, обчислення рентабельності та дослідження впливу бухгалтерського і податкового прибутків на фінансовий результат. Горизонтальний аналіз допоможе виявити динаміку змін фінансових показників, вертикальний — оцінити структуру прибутків, трендовий — визначити довгострокові тенденції, а факторний — кількісно оцінити вплив окремих факторів на прибуток.

Завдяки такому підходу підприємство зможе не лише аналізувати поточну ефективність своєї діяльності, а й розробляти стратегії для її підвищення, знижувати витрати, збільшувати доходи та забезпечувати стабільну фінансову стійкість.

Аналіз роботи досліджуваного підприємства виявив суттєвий недолік: відсутність наукового підходу до розподілу ресурсів. Це призводить до неефективного використання виробничого потенціалу, особливо земельного. Нами було розроблено економіко-математичну модель оптимізації структури посівних площ. За результатами оптимізації, максимальний прибуток від продукції рослинництва склав 4 546 164 грн, що є вагомим внеском у загальний валовий прибуток підприємства, який склав 4 166 тис. грн за 2023 рік (з урахуванням тваринництва, переробки борошна та супутніх послуг).

Для зниження собівартості продукції підприємству доцільно впровадити заходи, спрямовані на підвищення ефективності та зменшення втрат. Це включає використання екологічно чистих альтернативних добрив, перехід на альтернативні джерела енергії, оптимізацію технологічних процесів, навчання персоналу та впровадження системи контролю якості для скорочення відходів і втрат від браку. Також необхідно оптимізувати фонд оплати праці, зменшити непродуктивні витрати та усунути збитки від непроданої продукції, що в сукупності сприятиме підвищенню рентабельності виробництва.

Впровадження системи Bookkeeper на підприємстві ТОВ «Межівське» дозволить значно підвищити ефективність управління та фінансові результати. Завдяки автоматизації бухгалтерського й податкового обліку, обліку амортизації, витрат, врожайності, земельного банку та сезонних робіт, підприємство зможе оптимізувати витрати, зменшити кількість помилок, уникнути перевитрат і підвищити рентабельність. Інтеграція з CRM, WMS та агроінформаційними системами сприятиме кращому обслуговуванню клієнтів, ефективнішому управлінню запасами й ресурсами, а також підвищенню продуктивності земель і працівників. Це забезпечить точне планування, своєчасний аналіз показників та оптимізацію операцій, що позитивно вплине на фінансову стійкість і прибутковість підприємства.

ВИСНОВКИ

Фінансові результати сільськогосподарських підприємств є ключовим показником їхньої економічної діяльності, що демонструє різницю між доходами, отриманими від реалізації сільськогосподарської продукції та біологічних активів, і витратами, пов'язаними з їх виробництвом та збутом. До фінансових результатів відносяться як прибутки, так і збитки, що виникають в результаті основної діяльності підприємства, а також внаслідок зміни вартості біологічних активів і продукції.

Дослідження показали, що порядок визначення фінансових результатів у сільськогосподарській діяльності в Україні регулюється такими нормативними актами, як П(С)БО 30 «Біологічні активи», П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати» та іншими документами.

Впровадження П(С)БО 30 «Біологічні активи» суттєво змінило підходи до розрахунку та обліку фінансових результатів у цій сфері. Згідно з вимогами цього стандарту, фінансовий результат від сільськогосподарської діяльності складається з трьох основних елементів:

– фінансовий результат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів;

– фінансовий результат від реалізації запасів у вигляді сільськогосподарської продукції та біологічних активів, оцінених за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на місці продажу;

– фінансовий результат від зміни справедливої вартості біологічних активів на дату складання балансу, які оцінюються за справедливою вартістю з урахуванням очікуваних витрат на місці продажу.

Об’єктом дослідження є сільськогосподарське підприємство ТОВ «Межівське», основною діяльністю якого є вирощування та продаж зернових та технічних культур.

Аналіз фінансових результатів підприємства за період 2020-2023 років дозволяє зробити кілька важливих висновків:

- хоча виручка підприємства зросла на 29,24% за чотири роки, основне зростання відбулося в 2021 році завдяки вдалому врожаю. Однак, у 2022 році через війну та пов'язані з нею проблеми в логістиці та економічній активності, темпи зростання значно знизилися. Незначне відновлення в 2023 році (+7,31%) свідчить про часткову адаптацію до нових умов, хоча цей приріст був недостатнім для відновлення рівнів прибутковості попередніх років.

- незважаючи на зростання виручки, собівартість продукції зростала навіть швидшими темпами. Збільшення витрат на виробництво (на 29,23% з 2020 року) в основному було спричинене зростанням цін на ресурси та виробничі витрати. Різке зростання собівартості в 2022-2023 роках (+24,47%) значно обмежило можливості підприємства для підвищення рентабельності.

- фінансові результати від операційної діяльності підприємства різко погіршилися. У 2023 році операційний прибуток знизився на 82,03% порівняно з 2020 роком, що є свідченням суттєвих проблем у фінансовому управлінні. Критичне зниження операційного прибутку в 2022-2023 роках (-96,37%) вказує на значний фінансовий тиск на підприємство. Війна в Україні стала головним чинником погіршення фінансових результатів підприємства.

Руйнування інфраструктури, підвищення цін на енергоносії, втрата ринків збуту та проблеми з логістикою суттєво обмежили можливості підприємства для ефективної роботи. Це, у свою чергу, призвело до зростання собівартості продукції та зниження прибутку.

ТОВ «Межівське» здійснює різноманітну господарську діяльність, поєднуючи вирощування зернових та технічних культур із допоміжними видами, такими як тваринництво, рибництво, виробництво продуктів харчування та торгівля. Для забезпечення ефективного управління фінансовими результатами в умовах багатопрофільної діяльності підприємства необхідно впровадити деталізовану систему аналітичного обліку.

Рекомендується розробити додаткові аналітичні субрахунки для обліку доходів, витрат та фінансових результатів у розрізі окремих напрямів діяльності та культур. Така система дозволить більш точно відстежувати ефективність кожного

сегмента бізнесу, що сприятиме ідентифікації найприбутковіших напрямів та виявленню проблемних зон.

Впровадження додаткових субрахунків до рахунків 701 "Дохід від реалізації" та 90 "Собівартість реалізації" в розрізі напрямків діяльності та культур забезпечить детальну інформацію для аналізу, дозволяючи керівництву приймати обґрунтовані рішення для оптимізації процесів і підвищення рентабельності підприємства. Крім того, розширення використання рахунку 208 "Матеріали сільськогосподарського призначення" з введенням додаткових рівнів аналітики полегшить контроль за рухом матеріалів, покращить планування ресурсів та підвищить точність обліку.

Чинний «План рахунків бухгалтерського обліку» передбачає відображення фінансових результатів через субрахунки 791, 792 та 793, проте на практиці спостерігається недостатня деталізація видів діяльності, що ускладнює точне відображення фінансових результатів. Зокрема, на субрахунку 791 об'єднуються операції як основної, так і іншої операційної діяльності, а на субрахунку 792 відображаються фінансові та інвестиційні операції, що може призвести до втрати важливої аналітичної інформації.

Для покращення облікової системи пропонується внести наступні зміни:

1. Розмежувати операції за видами діяльності, зокрема створити окремий субрахунок для інвестиційної діяльності. Це сприятиме точнішому відображенню фінансових результатів від інвестицій.
2. Ввести новий рахунок 794 «Дохід від іншої діяльності» для обліку операцій, пов'язаних з непередбаченими чи форс-мажорними обставинами. Це дозволить відокремити такі витрати та доходи, як наслідки стихійних лих чи списання активів, що полегшить аналіз фінансових показників.

Відсутність резерву сумнівних боргів на балансі ТОВ "Межівське" призводить до переоцінки активів та спотворення реальної фінансової ситуації. Створення резерву дозволить точніше оцінити активи, знизити ризики неповернення заборгованості та більш реалістично відображати фінансові результати. Підприємство може використовувати два методи для визначення

резерву: метод абсолютної суми сумнівної заборгованості та метод коефіцієнта сумнівності. Хоча формування резерву зменшує чистий прибуток у звітному періоді, воно запобігає різким втратам у майбутньому та забезпечує більш точне прогнозування фінансових показників.

Впровадження системи управлінського обліку на ТОВ «Межівське» є важливим кроком для підвищення ефективності управління ресурсами та контролю фінансових показників. Управлінський облік дозволить детально аналізувати витрати і доходи, розподіляти фінансові потоки за напрямками діяльності та приймати обґрунтовані стратегічні рішення. Пропонується призначити відповідальну особу для тестування системи, впровадити річне планування з бюджетуванням та регулярно порівнювати планові і фактичні показники. Такий підхід допоможе виявляти вигідні напрямки діяльності, оптимізувати витрати та збільшити прибутковість підприємства.

Рекомендовано автоматизувати облік на підприємстві ТОВ «Межівське» за допомогою ПЗ Bookkeeper з такими доповненнями, як: ERP – система для агробізнесу (BAS AGRO), BAS Управління торгівлею, CRM для агробізнесу, BI-система, Геоінформаційна система та система контролю за технікою. Основні функції включають: ведення бухгалтерського та податкового обліку; подання звітності; облік доходів, витрат і собівартості; облік амортизації, виробництва та врожайності; управління земельним банком; управління фінансами та бюджетування; аналіз фінансових показників. Автоматизація облікових та управлінських процесів дозволяє зменшити адміністративні витрати та кількість помилок, що призводить до економії на різних етапах виробництва. Завдяки швидкому аналізу та коригуванню стратегії на основі реальних даних можна покращити врожайність, скоротити витрати на добрива та пестициди, підвищити ефективність використання ресурсів. Оптимізоване управління ресурсами, контроль витрат і автоматизація процесів дозволяють досягти більш високої рентабельності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біла О.Г. Фінанси підприємств : навч. посібник / О.Г. Біла. – Львів: Магнолія, 2018. – 383 с.

2. Білик М. Д., Бабіч В. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами діяльност підприємств / М. Д. Білик, В. В. Бабіч // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2015. - №4. – С. 205-213.

3. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / М. І. Бєлєнкова. – К. : Ліра, 2014. – 402 с.

4. Бондар Н.М. Економіка підприємства: Навч. посібник./Н.М. Бондар – К.: Видавництво А.С.К., 2014. – 400 с.

5. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 480 с.

6. Гнатишин Л. Б., Прокопишин О. С., Коновал М. О. Цифровізація документообігу як напрям розвитку бухгалтерського обліку. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування та фінансів в умовах цифрової трансформації економіки: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 18 трав. 2020 р.). Миколаїв, 2020. С. 18-20.

7. Дікань Л. В., Вороніна О. О. Фінансовий результат підприємств: теоретичні узагальнення та прикладний аналіз : монографія. Харків : СПД ФО, 2014. – 92с.

8. Добрунік Т.П. Особливості управління фінансовими результатами аграрних підприємств / Т.П. Добрунік // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – №5(1). – С. 76-83

9. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – Вінниця: ВНТУ, 2017. – 143 с.

10. Жук В. М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект: монографія. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2018. – 408 с.

11. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 40, ст.365), поточна

редакція від 03.09.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 25.09.2024).

12. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 49, ст.527) поточна редакція від 15.11.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text (дата звернення: 20.11.2024).

13. Зімакова Л.А. Шпаковська А.В. Фінансовий результат: історичний та методологійчний аспекти. Міжнародний бухгалтерський облік. 2015. №3(345). С. 44-54.

14. Звітність аграрних підприємств: зарубіжна й вітчизняна практика / З. Б. Живко, Л. Б. Гнатишин, О. С. Прокопишин, Н. Є. Ціцька. Український журнал прикладної економіки. 2020. Т. 5, № 2. С. 383-392.

15. Зінченко О.В. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях: навч.посібник / О. В. Зінченко, Н. Й. Радіонова, Є.Б. Хаустова та ін. – Київ: «Центр учбової літератури», 2017. – 340 с.

16. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, № z0893-99, поточна редакція від 23.02.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 20.10.2024).

17. Іщенко Н.А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування. Бізнес Інформ. 2020. №5. С. 388-393.

18. Карп’як Я. С. Організація бухгалтерського обліку витрат, доходів і фінансових результатів суб’єкта господарювання: навч. посіб. / Нац. ун-т «Львівська політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 180 с.

19. Королюк Т. Цифрова трансформація інформаційних процесів: досвід вітчизняних підприємств. Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки: [матеріали міжнар. наук.- практ. конф. (18 лютого 2021 р.)] / відп. ред. О.М. Павлова, К. В. Павлов, Л. В. Шостак, А. М. Лялюк. Луцьк, 2021. 565 с. С. 338-340.

20. Королюк Т., Мазуренок О. Діджиталізація діяльності підприємств: тенденції, цифровий облік, перспективи. Галицький економічний вісник. 2021. Том 70. № 3. С. 59-70.

21. Лаговська О. А., Легенчук С. Ф., Кузь В. І., Кучер С. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 418 с.

22. Лесюк А.С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні. Агросвіт. 2020. № 15. С. 67-73.

23. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 304 с.

24. Макода С.Л. Економічний зміст та протиріччя в обліку фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств / С.Л. Макода // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2015. – Вип.161. – 326 с.

25. Мардус Н. Ю., Брік С. В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2021. № 29. С. 148-153.

26. Марченко М. М., Ширяєва Л. В., Онешко С. В. та ін. Аналіз фінансової звітності підприємства (практикум): навч. посіб. / заг. ред. Л. В. Ширяєвої. 2-ге вид., доробл. і доп. Київ: Інтернаука, 2021. 176 с.

27. Масюк Ю.В. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. / Ю.В. Масюк, В.Ю. Боюн // Економіка та держава. – 2021. – No 10. - С. 93-96.

28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 (МСБО 41). Сільське господарство, документ 929_027, поточна редакція від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_027#Text (дата звернення: 30.09.2024).

29. Наумчук А.В. Сутність та проблеми організації обліку фінансових результатів / І. В. Наумчук, Н.А. Букало // Глобальні та національні проблеми економіки.– 2015. - №4.– С. 1013- 1016.

30. Остапенко О. А. Сутність поняття «фінансовий результат» та особливості його формування. Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. 2015. № 4. С. 353-360.

31. Патарідзе-Вишинська М. В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід / М. В. Патарідзе-Вишинська //Формування ринкових відносин в Україні. – 2016. - №2. – С. 25-37.

32. Пігуль Н.Г. Показники рентабельності підприємств різних галузей України та шляхи підвищення їх рівня. / Н.Г. Пігуль, Т.О. Бочкарьова, Р.О. Кулинич // Економіка і суспільство. – Випуск 10. – 2017. – С.188-193.

33. Податковий кодекс України редакцією від 02.12.2010р. №2755-VI зі змінами та доповненнями. Дата оновлення: 01.10.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text (дата звернення: 25.09.2024).

34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. URL:: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99 (дата звернення: 25.09.2024).

35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», заведене наказом Міністерства її України від 31.12.1999 № 318. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text (дата звернення: 25.09.2024).

36. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій: Інструкція Міністерства фінансів України від 23.02.2024, № z0893-99. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення 30.09.2024р.).

37. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності від 28.03.2013 № 433. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text (дата звернення: 30.09.2024р.).

38. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 №73. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13 (дата звернення: 30.09.2024р.).

39. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 "Біологічні активи" : Зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 5 грудня 2005 р за N 1456/11736 (дата звернення: 28.09.2024р.).

40. Рета М. В., Пляка Г. О. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств / М. В. Рета, Г. О. Пляка // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2015. – № 25. С. 25-34.

41. Рзаєва Т. Г., Сереветник О. В. Фінансові результати та напрями їх аналізу за показниками фінансової звітності. Вісник Хмельницького національного університету. 2020. № 3. С. 121-124.

42. Свірідова С.С. Оцінка факторів впливу на рентабельність підприємства. Молодий вчений. 2014. № 11(14). С. 93-96.

43. Серпенінова Ю. С. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Ю. С. Серпенінова, С. М. Гольцова, І. О. Макаренко / за ред. Ю. С. Серпенінової. – С. : Університетська книга, 2015. – 336 с.

44. Сіренко Н. М., Коваль С. Ю. Напрями удосконалення обліку фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах. Молодий вчений. 2016. № 12.1 (40). С. 965-968.

45. Стаднюк Т.С. Особливості методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємств // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2016. № 1. С. 127-132.

46. Ткаченко Н.М. Фінансовий облік 2 : навч. посіб. / [Н.М.Ткаченко, О.В. Борович, І.Л. Цюцяк]; за заг. ред. Н.М. Ткаченко. – К.: Алерта, 2014. – 456с.

47. Тюленєва Ю. В., Ренкас С. В. Фактори впливу на прибуток підприємств та напрями підвищення прибутковості. *Підприємництво та інновації.* 2017. Вип. 3. С. 102-107.

48. Фальченко О. О., Артеменко О. І. Особливості формування фінансових результатів. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2015. № 26. С. 154-157.

49. Федоришина Л.І., Цуркан А.О. Організація і методика економічного аналізу ефективності діяльності аграрних підприємств. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор» 2018. Випуск 2-2 (45). С. 137-139.

50. Фірман Н.Я., Вашків О.П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 5. С. 162-168.

51. Червінська С. Л. Особливості визначення фінансових результатів діяльності аграрних підприємств. Облік і фінанси АПК. 2015. № 6. С. 107-110.

52. Черничко Т. В., Кізман Є. І. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств України. *Економіка і суспільство.* 2016. Вип.5.С.400-404.

53. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / В. Г. Швець. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2017. с. 8–16 .

54. Шинкаренко Д. В., Беренда Н. І. Особливості обліку та аналізу фінансових результатів. *Причорноморські економічні студії.* 2017. Випуск 16. С. 181-185.

55. Bookkeeper. Онлайн бухгалтерія України [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://bookkeeper.kiev.ua/ (дата звернення: 01.11.2024).

56. EOS Data Analytics. Harvesting Hope: Standing with Ukraine. URL: https://eos.com/uk/harvesting-hope-standing-with-ukraine/ (дата звернення: 07.12.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

ТОВ «Межівське»

на 31 грудня 2021 р.

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	8762	11276
первісна вартість	1011	15379	18017
знос	1012	6617	6741
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	52	336
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активі	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**8814**	**11612**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	17236	30974
Виробничі запаси	1101	4527	8626
Незавершене виробництво	1102	8855	6278
Готова продукція	1103	3854	16070
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	299	35
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	77	8087
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	11	2
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	17	4
Дебіторська заборгованість за розрахунками із	1145	-	-

внутрішніх розрахунків			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4	1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	7063	200
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	7063	200
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов’язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	**1195**	**24707**	**39303**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**33521**	**50915**

ПАСИВ	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**На кінець звітного періоду**
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8	8
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	149	149
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	32754	49738
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**32911**	**49895**
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов’язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов’язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов’язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	-	-

III. Поточні зобов’язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	328	539
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	4
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	282	477
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	**1695**	**610**	**1020**
IV. Зобов’язання, пов’язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**33521**	**50915**

Додаток Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ТОВ «Межівське» за 2021 р.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**За аналогічний період попереднього року**
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	51675	40284
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	31780	37064
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	**2090**	**19895**	**3220**
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	146	120
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	939	687
Витрати на збут	2150	1196	640
Інші операційні витрати	2180	922	928
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	**2190**	**16984**	**1085**
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	-	-

Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	**2290**	**16984**	**1085**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	**2350**	**16984**	**1085**

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

АКТИВ	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**За аналогічний період попереднього року**
1	**2**	**3**	**4**
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов’язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	**16984**	**1085**

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**За аналогічний період попереднього року**
1	**2**	**3**	**4**
Матеріальні затрати	2500	22733	20974
Витрати на оплату праці	2505	8138	6118
Відрахування на соціальні заходи	2510	1780	1564
Амортизація	2515	1846	1235
Інші операційні витрати	2520	11511	8739
Разом	**2550**	**46008**	**38630**

Додаток В

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

ТОВ «Межівське»

на 31 грудня 2022 р.

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	11276	18693
первісна вартість	1011	18017	27663
знос	1012	6741	8970
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	336	240
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активі	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**11612**	**18933**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	30974	31428
Виробничі запаси	1101	8626	7408
Незавершене виробництво	1102	6278	6418
Готова продукція	1103	16070	17602
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	35	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	8087	5774
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	2	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	4	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із	1145	-	-

внутрішніх розрахунків			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1	3
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	200	1070
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	200	1070
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	**1195**	**39303**	**38275**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	**-**
Баланс	**1300**	**50915**	**57208**

ПАСИВ	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**На кінець звітного періоду**
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8	8
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	149	149
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	49738	55708
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**49895**	**55865**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	-	**-**

III. Поточні зобов’язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	539	629
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	4
розрахунками з оплати праці	1630	4	1
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	477	709
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	**1695**	**1020**	**1343**
IV. Зобов’язання, пов’язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	**-**
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	**-**
Баланс	**1900**	**50915**	**57208**

Додаток Г

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ТОВ «Межівське» за 2022 р.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**За аналогічний період попереднього року**
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	48517	51675
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	38481	31780
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	**2090**	**10036**	**19895**
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	28	146
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	774	939
Витрати на збут	2150	2460	1196
Інші операційні витрати	2180	861	922
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	**2190**	**5969**	**16984**
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	-	-

Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	**2290**	**5969**	**16984**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	**2350**	**5969**	**16984**

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов’язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	**5969**	**16984**

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	На початок звітного періоду	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
Матеріальні затрати	2500	26696	22733
Витрати на оплату праці	2505	8341	8138
Відрахування на соціальні заходи	2510	1958	1780
Амортизація	2515	2229	1846
Інші операційні витрати	2520	10543	11511
Разом	**2550**	**49767**	**46008**

Додаток Д

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

ТОВ «Межівське»

на 31 грудня 2023 р.

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи Нематеріальні активи-	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	18693	17932
первісна вартість	1011	27663	28426
знос	1012	8970	10494
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	240	185
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активі	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**18933**	**18117**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	31428	37074
Виробничі запаси	1101	7408	11141
Незавершене виробництво	1102	6418	8467
Готова продукція	1103	17602	17466
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	47
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5774	922
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із	1145	-	-

внутрішніх розрахунків			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3	2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1070	956
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	1070	956
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	**1195**	**38275**	**39001**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	**-**	**-**
Баланс	**1300**	**57208**	**57118**

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8	8
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	149	149
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	55708	55903
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**55865**	**56060**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**-**	**-**

III. Поточні зобов’язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	629	253
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	4	-
розрахунками з оплати праці	1630	1	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	709	805
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	**1695**	**1343**	**1058**
IV. Зобов’язання, пов’язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	**-**	**-**
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	**-**	**-**
Баланс	**1900**	**57208**	**57118**

Додаток Е

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ТОВ «Межівське» за 2023 р.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**За аналогічний період попереднього року**
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	52063	48517
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	47897	38481
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	**2090**	**4166**	**10036**
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	25	28
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	863	774
Витрати на збут	2150	1785	2460
Інші операційні витрати	2180	1348	861
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	**2190**	**195**	**5969**
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	-	-

Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	**2290**	**195**	**5969**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	**2350**	**195**	**5969**

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов’язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	**195**	**5969**

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	На початок звітного періоду	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
Матеріальні затрати	2500	27584	26696
Витрати на оплату праці	2505	8992	8341
Відрахування на соціальні заходи	2510	1978	1958
Амортизація	2515	1524	2229
Інші операційні витрати	2520	12074	10543
Разом	**2550**	**52152**	**49767**

Додаток Ж

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ТОВ «ДНІПРО-Н» за 2021 р.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	На початок звітного періоду	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	59564	36796
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	33998	32509
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	**2090**	**25566**	**4287**
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	120	18
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	1730	1204
Витрати на збут	2150	257	69
Інші операційні витрати	2180	1905	617
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	**2190**	**21794**	**2415**
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	1909	2237

Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	**2290**	**19885**	**178**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	**2350**	**19885**	**178**

Додаток И

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ТОВ «ДНІПРО-Н» за 2022 р.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	На початок звітного періоду	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	52298	59564
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	38874	33998
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	**2090**	**13424**	**25566**
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	2342	120
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	2484	1730
Витрати на збут	2150	2733	257
Інші операційні витрати	2180	4821	1905
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	**2190**	**5728**	**21794**
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	1746	1909

Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	**2290**	**3982**	**19885**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	**2350**	**3982**	**19885**

Додаток К

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ТОВ «ДНІПРО-Н»

за 2023 р.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	На початок звітного періоду	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	55523	52298
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	47525	38874
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	**2090**	**7998**	**13424**
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1725	2342
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	2725	2484
Витрати на збут	2150	428	2733
Інші операційні витрати	2180	1570	4821
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	**2190**	**5000**	**5728**
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	2241	-	-

Фінансові витрати	2250	2438	1746
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	**2290**	**2562**	**3982**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	**2350**	**2562**	**3982**

Додаток Л

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ФГ «ТРІСКАЛО»

за 2021 р.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**За аналогічний період попереднього року**
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	77033	32909
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	41839	27968
Інші операційні доходи	2120	4267	0.60
Інші операційні витрати	2180	5486	4161
Інші доходи	2240	8	47
Інші витрати	2270	-	-
Разом доходи (2000+2120+2240)	2280	81309	32957
Разом витрати (2050+2180+2270)	2285	47325	32129
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	**2290**	**33983**	**828**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	**2350**	**33983**	**828**

Додаток М

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ФГ «ТРІСКАЛО»

за 2022 р.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**За аналогічний період попереднього року**
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	38959	77033
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	35554	41839
Інші операційні доходи	2120	75	4267
Інші операційні витрати	2180	4706	5486
Інші доходи	2240	7	8
Інші витрати	2270	-	-
Разом доходи (2000+2120+2240)	2280	39041	81309
Разом витрати (2050+2180+2270)	2285	40260	47325
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	**2290**	**-1219**	**33983**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	**2350**	**-1219**	**33983**

Додаток Н

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ФГ «ТРІСКАЛО»

за 2023 р.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	**Код рядка**	**На початок звітного періоду**	**За аналогічний період попереднього року**
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	70970	38959
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	64598	35554
Інші операційні доходи	2120	-	75
Інші операційні витрати	2180	7125	4706
Інші доходи	2240	7	7
Інші витрати	2270	-	-
Разом доходи (2000+2120+2240)	2280	70977	39041
Разом витрати (2050+2180+2270)	2285	71723	40260
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	**2290**	**-746**	**-1219**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	**2350**	**-746**	**-1219**